

Mitt livet

EKENÄSNEJDENS SVENSKA FÖRSAMLING

BROMARV | EKENÄS | SNAPPERTUNA | TENALA

NR 1
2017

Förlåtelsen
en befriande inre kraft
s. 10-13

**"Din godhet och nåd
skall följa mig..."**

Läs om:

Martin Luther
– munken som blev
familjefar
s. 6-9

Ta av dig dina
skor, du står på
helig mark
s. 14-15

Nyfiken på nåd?
s. 16-17

Teser för nåd
s. 18-19

Ogudaktig nåd
s. 20-21

Johannes 15:5

Jag är vinstocken, ni är grenarna.
Om någon är kvar i mig och jag i
honom bär han rik frukt: utan mig
kan ni ingenting göra.

Förlåta och förlåtas

Ett nytt år tar ännu sina första små knaggliga kliv och ingen kan förutspå hur det kommer att se ut som vuxet någon gång i början av juli eller som åldrat i december. Det är ett nytt nådens år som vi i viss mån själva kan utforma med alla våra samlade erfarenheter och tidigare misstag i minnet.

När mänskligheten går in i ett nytt år är det alltid med sin historia i bagaget. Den innehåller både ont och gott. Det goda blir något att bygga framtiden på. Men även det onda har följder och kan inte bara lämnas därhän. Ont som tigs ihjäl tenderar att komma åter. Det används ofta som förevändning för nytt ont i en kommande tid.

Det är viktigt att ta tag i det ouppklarade. Under min levnad har jag upplevt hur statsledningarna bett om ursäkt för övertramp gentemot folkgrupper och andra nationer i en förfluten tid. Så gott som alltid kommer ursäkten sent. Ur mänskligt perspektiv allt för sent. De berörda, offren, går inte längre att nå, det är för sent att gottgöra. Men när det är för sent att på ett konkret sätt ställa till rätta är en offentlig ursäkt en återstående möjlighet. En ursäkt tyder på medkänsla och god vilja.

Det är lika viktigt att i det privata göra upp om oförrätter, vare sig det handlar om sådant som blev fel igår eller för många år sedan.

Den som ber om någons förlåtelse bekänner sin skuld, ber om nåd, blottar sin strupe. En sann bön om förlåtelse innehåller alltid ånger. Det är inte svårt att förstå att man bör be om förlåtelse om man gjort fel. Det övas flitigt redan i dagisåldern, medan den andra biten ofta bara tonar av som tre punkter i en oavslutad mening... Men att *be om förlåtelse* är bara hälften.

Att *förlåta* är resten. Att förlåta är att låta nåd gå före rätt, att efterskänka skuld, slopa alla krav på straff och släppa lusten till hämnd. I den ekumeniska varianten av Herrens bön (Fader vår) finns strofen "Och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss." Bönen är formulerad så att den förutsätter att vi är generösa mot dem som ber oss om förlåtelse. I mänskligt liv går det inte att undvika att göra fel. Alla gör det. Alla misslyckas, alla sviker. "Alla" är den som behöver bli förlåten och "alla" är den som behöver förlåta. Därför att alla är ömsom förövare, ömsom offer. I samma stund som vi nekar en medmänniska den förlåtelse hen ber oss om gör vi oss själva skyldiga till övertramp. Men där det finns övertramp finns det också nåd.

Under 2017 firas reformationens jubileumsår med temat NÅD och det är anledningen till att det här numret huvudsakligen handlar om nåd – Guds nåd som varje morgon och ständigt är ny, som följer oss genom livet och bär oss. Vi behöver nåden. Därför att vi är alldeles vanliga människor.

YVONNE LINDSTRÖM
redaktör

Innehåll:

Redaktörens spalt.....	2
Ledaren: Det osannolika mötet.....	4
Martin Luther - munken som blev familjefar.....	6-9
Förlåtelsen en befriande inre kraft.....	10-13
Ta av dig dina skor, du står på helig mark.....	14-15
Nyfiken på nåd?.....	16-17
Teser för nåd.....	18-19
Ogudaktig nåd.....	20-21
Luther i enrum.....	22
Böcker till salu.....	23
Högmässor och gudstjänster.....	24-25
Musik, körer och konserter.....	26-27
Barn, familj, skolbarn och konfirmander.....	28-29
Diakoni, kretsar.....	30-31
Gemensamt Ansvar.....	32-33
Bistånd och mission.....	34
Receptet: I köket med Ylva.....	35
Genomtänkt: Bilder framom ord.....	36
Medlemskap / Min önskesång.....	37
Läst: Marilynne Robinson, Lila.....	38
Personalens kontaktpuppgifter.....	39
Manna: Mitt psalmval.....	40

Gilla oss på facebook!

EKENÄSNEJDENS SVENSKA FÖRSAMLING
För oss som tror att Gud är med mitt i livet

Följ oss på Instagram

EVLUHEKENASNEJDEN

MITT I LIVET

Tredje årgången Nr 1/2017

ISSN 2343-5232

Ansvarig utgivare:

Ekenäsnejdens sv. församling/Anders Lindström, kyrkoherde,
0400-527 488, anders.lindstrom@evl.fi

Adress: Larssonsvägen 1, 10600 Ekenäs

REDAKTION

Redaktör: Yvonne Lindström (044-508 1527), yvonne.lindstrom@evl.fi

Redaktionsteam: Anders Lindström, Tuija Wilman, Monica Cleve,
Ann-Sofi Storbacka, Markus Andersson

Mitt i livet är Ekenäsnejdens sv. församlings informationstidning. Den utkommer 4 ggr/år och postas till medlemshuslän i församlingen. Tidningen är tryckt på miljövänligt papper. Upplaga 6600 ex.

Pärmbild: Markus Andersson

Layout: Ekenäs Typografi/CW | **Tryck:** Paino-Kaarina Oy

NÄSTA NUMMER utkommer i maj 2017. Påsk-extra utkommer i mars.

Obs! Om du inte får tidningen till din hemadress eller med felaktiga adressuppgifter, ta kontakt med redaktören.

Att be om
förlåtelse är bara
hälften

Böneveckan för kristen enhet

18 - 25.1.2017

#böneveckan

Välkommen till ALLKRISTEN BÖNEKVÄLL

Missionskyrkan | Björknäsgatan 11, Ekenäs

To 19.1. 2017 kl. 19.00

Enkel servering

ARRANGÖRER

Ekenäsnejdens svenska församling | Ekenäs Metodistförsamling
Ekenäs Missionskyrka | Betesda Church | Ortodoxa församlingen

AMSTERDAM - KÖPENHAMN -
STOCKHOLM - TRONDHEIM

ORGELRESA I BAROCKENS EUROPA

Musikandakt i Snappertuna kyrka
söndagen den 26.3 kl. 18.

Toccatà, Sonatina, Variationer, Fuga,
Bergamasca.... Vi får lyssna till orgelmusik av
det ovanligare slaget av både kända och mindre
kända tonsättare.

Anders Storbacka, orgel.
Ann-Sofi Storbacka, andakt och musikalisk
guidning.

Kollekt till Gemensamt Ansvar.

ÖNSKESÅNGSKONSERT

Söndag 12.2 kl. 16 i Bromarvs kyrka
med vändagskaffe efteråt i församlings-
hemmet. Kom gärna med egna sång-
önskemål! Då behöver du antingen ringa
in ditt önskemål till kantor Sofia Lindroos
eller använda talongen som finns på
sidan 37. Den finns också att tillgå i
butik Skafferi Ett i Bromarv.

VÄNDAGSKAFFE

Med Västnyländska
Kammarkören
och Niels Burgmann

Tisdag 14.2 kl. 19
i Ekenäs församlingshem.

Inträde 7 € för GA. Lotteri.

Se samtliga
GA-evenemang
sid. 33

GEMENSAMT ANSVAR- EFTERMIDDAG

Söndag 5.3 kl. 16 i Ekenäs församlingshem
tillsammans med vår gäst Yvonne Terlinden som
berättar om Jordanien – GA:s utländska mål.

Kom med och ropa in
"speciella varor" vid vår
auktion till förmån för GA!

ÄRTSOPPA FÖRST - SEDAN FASTA!

Missionskretsen i Tenala
bjuder på sin goda, berömda,
hemlagade ärtsoppa under
fastlagstisdagen den 28.2.
Kom också du!

Se sid. 30.

Nåd[†]
2017!
Reformationen 500 år

DET OSANNOLIKA MÖTET

De största upptäckterna har ofta kommit till av en tillfällighet, när osannolika kombinationer och möten blivit verklighet. En till synes helt vardaglig sak kan i rätt kombination öppna upp för andra upptäckter och föra forskningen vidare. Nya testamentet är fyllt av osannolika möten när Jesus bryter mot det invanda. Han förlåter människor deras misslyckanden och tillkortakommanden, han lyfter fram barnen och betonar deras betydelse mitt i vuxenvärlden. Han gästtar den utstötta publikanen Sackaios och äter middag med honom. Osannolika möten som öppnar upp för en ny förståelse av livet.

När ett nytt år rings in handlar det alltid på något sätt om ett bokslut. Vi ser tillbaka på året som varit. Vi minns glädje och sorg. Vi kommer ihåg möten och händelser både med stor värme och kanske isande utanförskap. Hur många osannolika möten har du varit med om? När blev det annorlunda än du tänkt? Men inför ett nytt år tar vi också ny fart. Vi stämmer av och går vidare. Vad väntar du dig av det nya året?

När festerna är över, glaset diskade och porslinet på plats och granen barrat färdigt är det dags för de långa vardagsveckorna. Oxveckorna. De kan också bli präglade av goda och nya upptäckter och inte bara gå i gamla spår.

En osannolik kombination, en svensk skulle leda de finska ishockeylejonen

---

Betydelsen av det osannolika mötet lever kvar från Jesu tid. Den kristna kyrkan har alltid sökt sig vidare i tiden till nya utmaningar även om man värnat traditionen. Det är i nya möten och upptäckter livet utvecklas. När ishockeytränare Curre Lindström tog över det finska ishockeylandslaget var det en osannolik kombination. En svensk som skulle leda de finska ishockeylejonen. En från Sverige, Finlands mesta rival i ishockeysammanhang. Men den osannolika kombinationen blev till en totalseger med världsmästerskap som följd, trots kulturskillnader och språkutmaningar. Det fanns många orsaker till att spelarna utvecklades till att bli ett samspelt lag. Bland annat lärde man att uppskatta det egna spelet och kunnandet och inte alltid börja med att tänka på motståndaren och skapa inre hotbilder.

Jag tänker att det är som står framför oss kan få präglas av det osannolika mötet när nya kombinationer kan se dagens ljus. Det kan gälla på det personliga planet där vi kan komma ur vår egen bekvämlighetszon och göra nya upptäckter

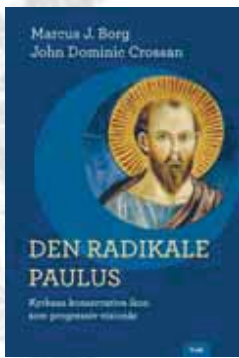
både inåt och utåt. Någon har sagt att man varje dag borde lära sig något nytt. Det kan också vara kunskap man förvärvat men blir varse på nytt.

I församlingen och kyrkan kommer 2017 att präglas av reformationen och dess 500-års jubileum. Vi ser tillbaka men i synnerhet framåt. Luther hörde till dem som klev ur sin egen zon och med stort mod spikade sina teser på kyrkdörren. I hans plan fanns inte någon tanke på reformation. Men det ena gav det andra och utvecklingen rullade på. Det Luther lyfte upp svarade mot ett klart undertryckt behov som fanns hos människorna. Det osannolika blev verklighet.

Det finns många utmaningar i vårt samhälle. Jag önskar att församlingens mötesplatser blir goda, osannolika i positiv mening och inspirerande. Vi behöver ett förnyat mod i vår tid. Vi behöver på allvar vinnlägga oss om vår tradition och vår grund så att vi fördomsfritt kan möta både lokala och globala utmaningar. I församlingens verksamhet finns många tillfällen. Kanske dags att prova på något nytt, något osannolikt och upptäcka nya landskap...

Jag vill önska alla församlingsmedlemmar och läsare ett välsignat år 2017.

ANDERS LINDSTRÖM
Kyrkoherde

Vem var aposteln PAULUS och vad ville han?

Paulus är – näst efter Jesus – den viktigaste gestalten i kristendomens uppkomst. Ändå åtnjuter han inte allmänt anseende ens bland kristna. Vissa finner honom inbjudande, andra motbjudande. En del vet inte vad de ska tänka, andra känner dåligt till honom.

Författaren och prästen **Hilkka Olkinuora**, professor emeritus **Karl-Gustav Sandelin** och förläggaren **Tomas von Martens** diskuterar Paulus betydelse för vår kristna tro och olika uppfattningar om Paulus. Diskussionsledare är kyrkoherde **Anders Lindström**.

Diskussionen tar sina utgångspunkter i boken *Den radikale Paulus: Kyrkans konservativa ikon som progressiv visionär*. Bokens författare är Marcus J. Borg och John Dominic Crossan.

Ekenäs församlingshem torsdagen den 16.3 kl. 18.30. Enkel servering.

FASTETIDEN

sträcker sig från askonsdagen till påskaftonen och varar under 40 dagar (söndagar ej medräknade).

Årets askonsdag infaller den 1.3 och firas med kvällsmässa i Ekenäs kyrka.

För dig som vill göra något av fastetiden och förverkliga fastan i den egna vardagen finns webbplatsen www.ekofasta.fi med tips och tankar kring ett mer klimatsmart sätt att leva.

BARNENS VÅRDAG 23.4

Se närmare på sid. 29.

STENMÄSSA PÅ KYNDELSMÄSSODAGEN

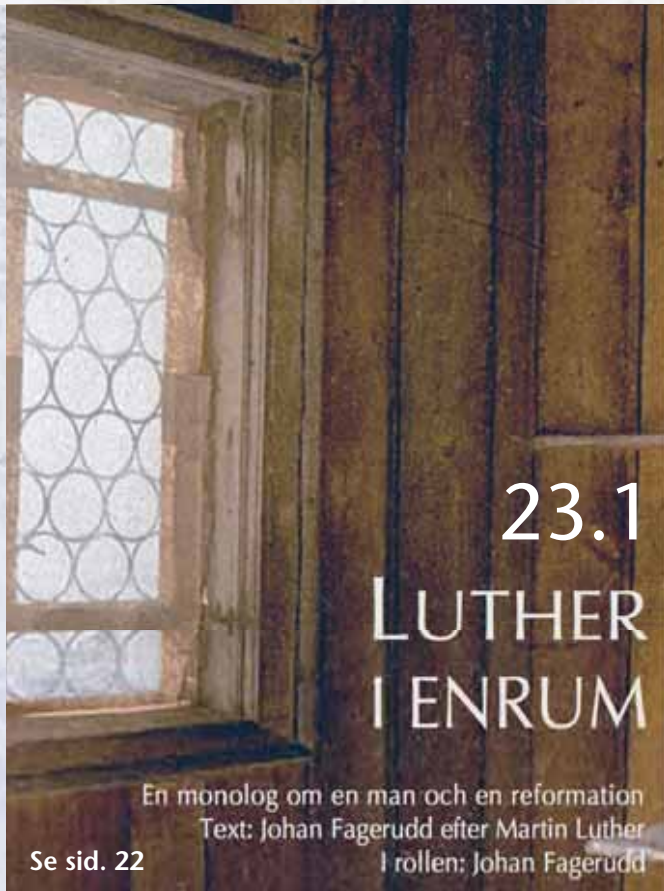

På Kyndelsmässodagen **den 5.2 kl. 16** samlas vi till den stillsamma och meditativa Stenmässan i Ekenäs kyrka. Välkommen till en gudstjänst kring stenorset!

Se övriga gudstjänster denna dag på sid. 24

SPORTLOVSLÄGER! ANMÄL DIG NU!

Se närmare på sid. 29.

23.1

LUTHER I ENRUM

En monolog om en man och en reformation
Text: Johan Fagerudd efter Martin Luther
I rollen: Johan Fagerudd

Se sid. 22

”SÅ SKA DET LÅTA PÅ TENALAVIS”

Torsdagen den 20 april kl. 19
i Tenala församlingshem

Hela nejden sjunger för Gemensamt Ansvar – en fantastisk musikkväll för ett gott ändamål! Kom och trivs!

Följ församlingens webbplats för mera information närmare evenemanget. Biljettförsäljningen börjar den 20 mars, boka din biljett i tid genom att kontakta betjäningsspunkten i Tenala (tfn 019-2450 550). I biljettpriset ingår kaffe/te/soft och enkelt tilltugg.

Biljetter: 10 €/vuxen, 5 €/ungdomar (under 16 år). Begränsat antal platser: 100

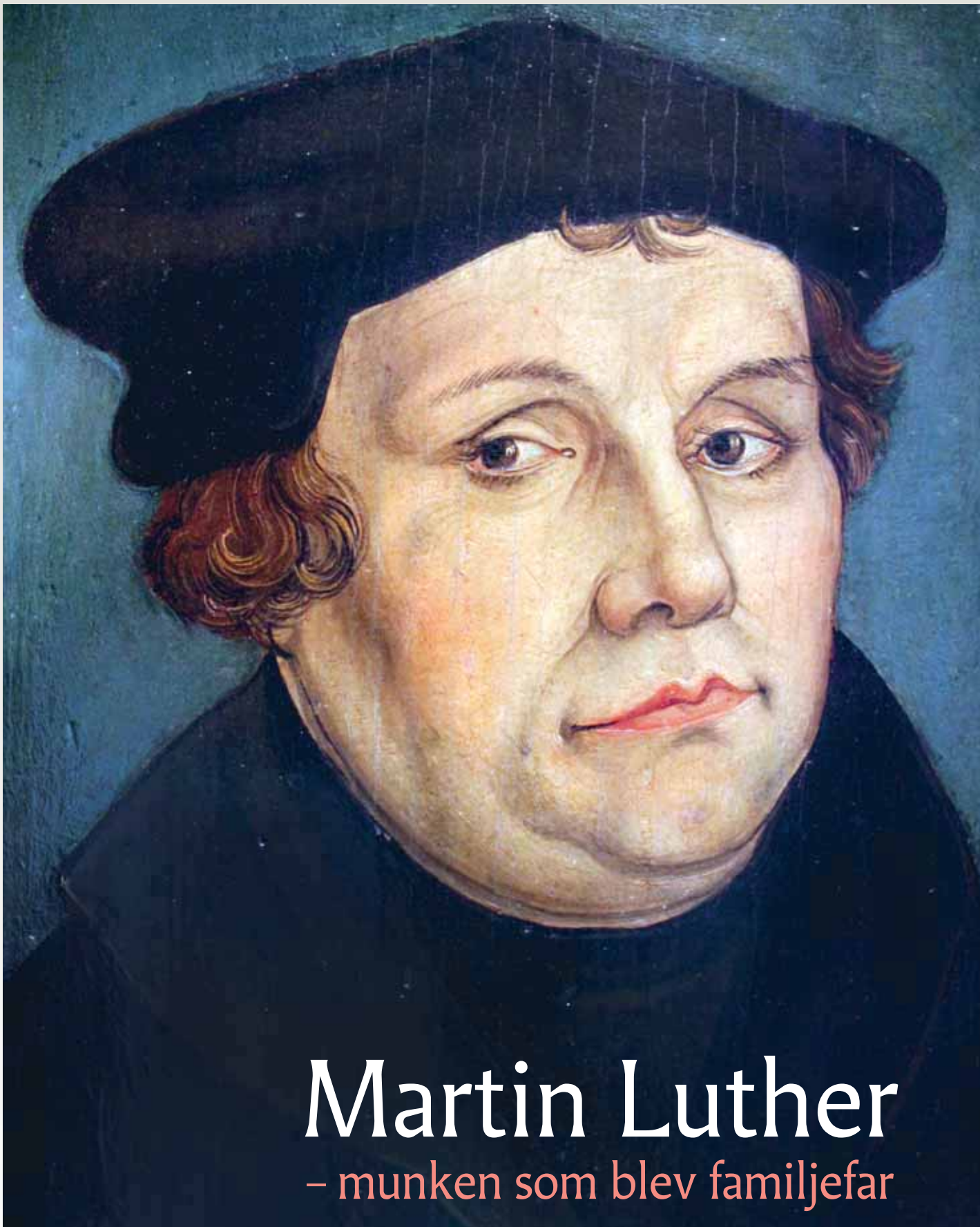
Programledare Thomas Lundin
Foto: CATA PORTIN

UTKOMMER I MARS: MITT I LIVETS PÅSK-EXTRA

– ett tunt påsknummer med påskens aktualiteter och lite till...

Porträtt målat av Lucas Cranach d.y. 1570. © Landesmuseum Württemberg / Wikimedia Commons.

Martin Luther

– munken som blev familjefar

Född: 1483 i Eisleben, nuvarande Tyskland

Död: 1546 under en arbetsresa i Eisleben

Familj: Gift med "Käthe" Katharina von Bora (1499–1552)

Barn: Hans (f. 1526), Elisabeth (f. 1527, d. 1528), Magdalena (f. 1529, d. 1542), Martin (f. 1531), Paul (f. 1533) och Margrete (f. 1534)

Huset i Wittenberg kallas Svarta Klostret. Det är ett hem för en familj och många andra. Det var en tid då elaka tungor kallade värdfolket för den förlupne munken och den förrymda nunnan. Men tiderna har ändrats. Alla vet att i Svarta Klostret bor Doctor Luther med sin fru Doctorissa, gifta sedan år 1525.

Text: TUIJA WILMAN, kaplan

Svarta Klostret är ett hem för Martin och Katharina "Käthe" Luther men det är också ett storhushåll med mycket tjänstefolk och där finns ett internat för elever och lärare vid universitetet. Tillsammans med inackorderingarna och gästerna vid matbordet sitter också Käthes faster Magdalena von Bora (hon kallas "Muhme Leni") som deltar i barnens vård och uppfostran, familjens egna barn och barnens kusiner (åtminstone sex stycken). De kom till Svarta Klostret år 1529 när två av Martins syster hade avlidit. Det är dags för middag. Barnen, tjänstefolket och alla andra går med knäppta händer och i god ordning fram till bordet och läser: "Allas ögon vänta på dig, Herre, och du giver dem deras mat i rätt tid..."

Vägen till den här stunden har varit lång och händelserik. Den trivsamma stämningen vittnar om en barnkär familjefar som skojar och småretas med sin fru Käthe. Familjelivet och erfarenheten av barnavård präglar också Martins teologi. När en matgäst ställer en fråga till Doctor Martin ("Ledsnar inte Gud på att förlåta oss våra synder dag efter dag på nytt?") tar en annan matgäst fram papper och penna för att göra anteckningar. Småbarn vars stinkande blöjor måste bytas får vara ett exempel på hur Gud måste förlåta människornas synder som stinker upp till himlen. Martin undervisar:

– Moderskärleken är mycket starkare än barnets bajs och skorv. Så är också Guds kärlek till oss mycket starkare än vår lort. Fastän vi är syndare förlorar vi därför inte vårt barnaskap på grund av vår egen orenhet eller faller ur nåden för våra synders skull.

Kvällens samtal om syndaförlåtelse av nåd utan människans egen förtjänst kommer senare att finnas i tryckt form i böckerna vid namnet Bordssamtal. Martin minns sina egna föräldrar som mycket stränga. Fadern straffade sin son en gång så hårt att Martin blev arg och ville inte veta om honom på flera dagar. Luther varnar upprepade gånger att man inte skulle aga barnen för hårt så att de fjärmars från sina föräldrar och tvivlar på deras kärlek och tröst.

Hos Luther är teologin och familjelivet i dialog med varandra. Den egna upplevelsen som familjefar präglar också hans undervisning, speciellt i Gud-fadersbegreppet. Bönen är enligt Martin hjärtats samtal med Gud. Bönen, d.v.s. samtalet kan försiggå tyst och obemärkt för omgivningen när och var som helst. Martin beskriver hur han i sitt inre öra hör Guds röst, som i fråga om ömhet överträffar hans Käthes småpratande med familjens lilla baby.

– Gud måste vara ännu mycket vänligare emot mig och tala till mig än min Käthe mot sin lilla Martin.

Bönen var också ett vapen mot djävulen. För Martin var djävulen en påtaglig realitet som pinade honom med anfåktelser. Det som han berättar i Bordssamtalen kunde i vår tid kallas depressioner, nattliga ångestillstånd, skuld-känslor, trosproblem, men vi kan förstå hur svårt det känns för Martin. Han är en blandning av medeltida världsuppfattning med tron på häxor och onskans makter i himlarymden och känns samtidigt modern med sin humanism och det vetenskapliga arbetet med bibelöversättningen från grundspråket till tyska.

Luthers far som arrenderade smältverk och koppargruvor ville att sonen skulle få en bra utbildning och Martin flyttade som tonåring till Erfurt för att studera juridik. I samband med ett besök till föräldrahemmet upplever Martin ett våldsamt åskoväder som skrämde den unga studeranden. Han ropar i sin rädsla på gruvarbetarnas skyddshelgon Sankta Anna och lovar bli munk. Snart byts Martins juridikstudier ut mot livet i augustinerordens kloster i studiestaden Erfurt. Han försöker vara en exemplarisk munk och kristen men upplever att han inte fyller måttet. Martins överordnade och själavårdare Johann von Staupitz tycker att Luther skulle må bra av att studera och inte grubbla så mycket på sina brister inför Gud. Martin börjar studera teologi och blir teologie doktor år 1512 och utnämns strax därpå som 29 åring till professor i bibelvetenskap vid universitetet i Wittenberg.

På universitetet blir Martin kollega och vän med Philip Melanchthon (1497–1560) som är professor i grekiska. Melanchthon och Luther föreläser båda i Wittenberg under tjugo års tid. Alla studenter skulle först lyssna på Melanchthons föreläsningar och ta en grundexamen som räckte för en bana som ämbetsman. I registret över studerande finns sådana namn som Laurentius Petri och Mikael Agricola. De som skulle bli teologer fortsatte med sina studier och läste för Luther. Föreläsningarna krävde en hel del av koncentration av stude-

randena. På Melanchthons föreläsningar kunde det delta upp till 400 åhörare och på Luthers föreläsningar blev det trångt när 600 åhörare skulle lyssna på professorn.

Det är tack vare Melanchthons förmåga till systematisering och klar och koncis dokumentering som de teologiska huvudtankarna bevarades till andra. Melanchthons konpendium *Loci communes* (1521) är länge en lärobok för protestantiska teologer. Han och Martin blir vänner för livet men det hindrar dem inte att ha olika åsikter om teologin. Martin är den som talar med känsla och vill undervisa människor om det nödvändigaste i den kristna tron och frälsningen, Philip är den som ger Martins teologi form och stadga. Philip är också den som formulerar de avgörande teologiska dokumenten.

Det är år 1517 och Martin står vid porten till slottskyrkan som används som universitetets anslagstavla. Han är på väg att presentera en skrift med 95 påståenden mot kyrkans undervisning om ”avlatsbrev”, som säljs för att människorna kan slippa ett straff för sina synder. I sina teser vill Martin bevisa hur Gud inte ställer krav på människan och ingen behöver prestera någonting för Gud. Människan blir frälst och räddad från ondskan genom att tro. Martin lyfter upp hammaren och spikar teserna på porten. Hans hjärta bultar i samma takt med ekot från hammarslagen. När han har spikat färdigt kommer det några lärare och studerande för att titta på anslaget. Reformationen hade börjat... ■

Mera om Martin Luther, hans hustru Katharina och reformationen i följande nummer av Mitt i Livet.

Martin Luther reflekterar över sig själv:

”Jag tänker ibland: Du är en sanningens lärare, därför att det är din tjänst och ditt kall. Du är många till nytta, och du förhärligar Kristus.

Men när jag ser på mina svagheter, att jag äter, dricker, skämtar och är en glad sällskapsbroder, då börjar jag tvivla.”

Ordet vid bordet – Martin Luthers bordssamtal av Göran Agrell och Peter Strömmer
Themis 2015

Förlåtelsen

en befriande inre kraft

Text: ANDERS LINDSTRÖM Foto: YVONNE LINDSTRÖM

Att förstå ett sammanhang

Det är inte lätt att skriva teologi. Eller om teologi. Att hantera djupa frågor med svåra ord och begrepp kan lätt bli obegripligt och förenkling är inte heller någon gångbar metod. Att rada upp citat efter varandra är ej heller en framkomlig väg.

Ett citat eller skrivet ord är sällan allmängiltigt i sig själv. Sammanhanget förklarar innebörden. "Även du min Brutus" är obegripligt om man inte förstår sammanhanget, ett citat som handlar om ett svek och bedrägeri. Den som vet, nickar igenkännande och den som inte vet tappar tråden och meningen.

Reformationen 500 år

När man citerar Bibeln kan det gå på samma sätt. Citatet kan föra vilse om sammanhanget är dolt i dunkel. Om de citerade orden för en på villovägar är det ingen mening med citatet. Denna upptakt om förståelsen av ord och begrepp skall föra oss fram till Martin Luther. Vi firar detta år reformationens 500 års jubileum. Går vi 500 år tillbaka i tiden såg världen väldigt annorlunda ut. De ord

som Martin Luther skrev eller de teser han spikade upp var skrivna för sammanhanget då. Det äger dock sin riktighet att vissa ord och texter lever längre. Ofta är orsaken den att de på något sätt fortsätter att påverka sin samtid. Martin Luthers tankar och texter kom att påverka stora delar av det västerländska samhället. Vi talar ju idag om det lutherska arvet och avser då kanske i första hand arbetsamhet, flit, plikt och omsorg. Det är inget dåligt arv.

Luthers stora fråga:

"Hur finna en nådig Gud?"

Martin Luther skrev mycket. Han var produktiv och ordrik i tal och skrift. Luthers ursprungsfråga var: "Hur finna en nådig Gud?". Åter en gång har vi ett citat. Dessa fem ord inrymmer i sig en lång och besvärlig kamp. De inrymmer Luthers sökande efter nåd och en djup existentiell önskan att räcka till för Gud. Hur Luther än vände och vred på sitt liv som munk, mer eller mindre asketisk, hur han än försökte kom han inte till rätta med frågan. Han sökte en nådig Gud men orden och bönerna slungades

Vi kan inte gå förbi frågorna om livets djup och mening, vi måste genom dem.

tillbaka på honom själv. Med stor kraft och iver opponerade han sig mot (den katolska) kyrkans avlatshandel genom vilken man med pengar kunde köpa sig syndernas förlåtelse och bättre plats bland de heliga. Man kan förstå att Luthers kamp var verklig, det gällde hans liv och hans framtid. Luthers fråga var inte i första hand av filosofisk karaktär. Det var en fråga om livet och livets mening. I sin kamp kom sedan Luther fram till att det är endast Gud som kan frälsa, befria och rädda. Människans strävan att vinna "Guds gunst" är bara fåfänglig och till intet gagn. Det är endast Gud som kan frälsa genom Jesus Kristus. Och nu är vi tillbaka i citaten. Det

låter så enkelt. Den enkla frågan fick ett enkelt svar, men det handlar inte om filosofi utan om att vinna sitt liv och finna vem man själv är.

Det handlar om förlåtelse

Den gamla frågan "Hur finna en nådig Gud?" kan verka irrelevant i vår tid, men ser man i vilket sammanhang den uppkom kan vi märka att människan för samma kamp som Luther förde. Det handlar om längtan att räcka till, att finna mening med livet och att ta vara på livets gåva. Vi formulerar frågan idag på ett annorlunda sätt, men samma kamp och vända finns där längst inne.

På Luthers tid var det många som struntade i frågan och på den punkten har det inte ändrat. Det som ledde till Luthers genombrott var en stor livskris. Men det behöver inte alltid vara en stor livskris som öppnar upp för oss att fundera på livets djup och mening. Livets vägskäl och utveckling för oss ibland fram till platser och stunder då dessa frågor framstår som viktiga och väsentliga. Vi kan inte gå förbi dem, vi måste genom dem. Så var det också för Luther. Frågan om en nådig Gud handlade om livet och dess mening och djup. Att inte gå förbi utan igenom.

Guds nåd och förlåtelse är inte beroende av vår bekännelse, vårt mindervärde eller vår förträfflighet

Man kan fundera över vilket vårt lutherska arv är. Som jag redan nämnde förknippas det med arbete, flit och möda. En annan aspekt är talet om synden. I våra högmässor utgör syndabekännelsen enligt den godkända handboken en inte alldeles oväsentlig del. Orden ”Jag fattig syndig människa” förknippar vi ofta med det mörka förtryckande arvet. I våra mässor i Ekenäsnejden har vi valt att använda orden Bön om befrielse i stället för syndabekännelse. Och det handlar inte bara om ord utan också om innehåll. I sann luthersk anda vill vi be om befrielse och räddning på alla punkter. Guds nåd och förlåtelse är inte beroende av vår bekännelse eller vårt mindervärde. Befrielsen finns där given för den som vill ta emot den. Hur mycket vi än ser vår egen skröplighet, hur mycket vi än beklagar oss kan vi inte vinna nåd och barmhärtighet. Och hur förträffliga vi än vill göra oss behöver vi befrielse och helande.

Befrielsen ges till var och en som vill ta emot, ja till och med så, att befrielsen finns redan hos oss men den aktualiseras i våra sinnen när vi längtar efter den, vet varför vi behöver den och tar emot den. Det är inte genom botgörande ord och haranger vi vinner nåden. Förlåtelsen ges oss för att vi skall kunna leva ett befriat liv med sund ödmjukhet inför livets gåva.

När Luther upptäckte att vägen till frälsning inte gick genom de egna gärningarna utan genom tron på Guds gåva, då stillnade den inre stormen för honom. Oron försvann och hoppet återvände. Då fick det goda och sanna livet tona fram i ljus och värme.

Det handlar om att förvalta sitt liv på bästa möjliga sätt. Insikten om våra misslyckanden, fel och brister leder oss aldrig vidare om vi inte låter dem befrias. Den stora gåtan för Luther var att han fram till stunden för sin stora insikt hela tiden med flit och uppmärksamhet försökt leva enligt bud och ordning, bättre och hårdare än många andra, ändå fann han inte frid och befrielse.

Genombrottet

När Luther upptäckte att vägen till frälsning inte gick genom de egna gärningarna utan genom tron på Guds gåva, då stillnade den inre stormen för honom. Oron försvann och hoppet återvände. Då fick det goda och sanna livet tona fram i ljus och värme. Luther gör en knivskarp skillnad mellan att förtjäna frälsning och att göra goda gärningar. Frälsningen kan ingen förtjäna, den är en gåva. Att leva ett liv i kärlek och omsorg rätt och öppet är en följd av denna frälsning.

Man kan vara förkrossad på olika sätt. Luther var förkrossad för att hans uppriktiga ansträngning att finna en nådig Gud inte bar frukt. För en annan är svåra misslyckanden och fel de tunga bördor man inte själv klarar av att bära men som frälsningen och förlåtelsen kan lyfta av och ge hopp för den fortsatta vandringen. För någon annan är det oförmågan att orka förlåta som tynger det dagliga livet.

Orden är inte magiska

Men likväl är det också så, som många sagt till mig, att man inte känner sig speciellt syndig och att syndabekännelsens ord känns påklitrade och oäkta. Jag tror att samma ord kan ha olika betydelse för olika människor. Vi skall inte falla i den fällan av vi tror att orden i sig är magiska. Det handlar om vår inställning. På samma linje är Luther. Det finns ingen så dålig och ingen så fullkomlig att vi inte skulle behöva förlåtelsens dimension i vårt liv. Samma sak gäller ödmjukheten till livets gåva. Om livet är en gåva skall den förvaltas i eget liv och för andra och för framtiden.

Att kunna förlåta är en stor gåva

Den befriar oss från bundenheten till det destruktiva, befriar oss från mörka plågende tankar. Att förlåta är att avstå från hämnd, vedergällning. Att ge förlåtelse startar en befrielseprocess som gör oss fria från hämnd och hat. Att be om förlåtelse öppnar vägarna till inre rannsakan och helande och förändring. Orden ”Fader förlåt dem, de vet inte vad de gjort” klingar stora och mäktiga under den mörka himlen. Samtidigt visar orden på den kraft som förlåtelsen är, den fördriver det onda, befriar alla till ett sant liv i ödmjukhet och ärlighet. Förlåtelsens kraft kommer från den sanna kärlekens källa, från Gud själv. Förlåtelsen höjer sig över det mänskligt bräckligt samtidigt som den ger oss ny livsglädje och nytt livsmod. Förlåtelsen blir ett möte som förvandlar oss, ger oss livet tillbaka och insikten om att handskas varsamt med livet i sanning och ärlighet. Att kunna ge förlåtelse är en gåva från Gud, att kunna ta emot förlåtelse är en Guds gåva.

Nya ord – förnyad förståelse

Jag tror att orden gärna får vara tydliga för att förmedla det innersta budskapet. Luther befriade Guds ord till att förstås på vanligt språk. När han satte i gång den processen tog den inte slut med den första tyska översättningen av bibeln utan det arbetet fortsätter. Budskapet måste få nya ord, nya bilder så att inte kärnan försvinner.

Att finna en nådig Gud är relevant till sitt innersta budskap. Befrielsen och förlåtelsen är en samfäll dynamisk kraft som kan fördriva det destruktiva och skänka ro i livet och en sund ödmjukhet att ta vara på livets gåva under hela livets gång och hur än vår livssituation må vända.

Jubileumsårets tema är nåd. I det ordet inryms förlåtelsen som en dynamisk befriande kraft för vardagens liv och vardagens beslut. ■

Ta av dig dina skor, du står på helig mark

Text och foto: ANN-SOFI STORBACKA

Familjerådgivningscentralen i Raseborg, där jag arbetar en del av min arbetstid, finns i en före detta radhuslägenhet i Pojo. Det måste finnas en hel del av det hemlika kvar på centralen eftersom det första som folk brukar göra efter att de har stigit in är att ta av sig sina skor. Varje gång det händer – och det händer flera gånger per dag – kan jag inte låta bli att lägga märke till det.

Att ta av sig skorna är en handling som kan uppfattas på många sätt. I Finland brukar vi ta av oss skorna när vi gästar någons hem. I vardagliga sammanhang går vi omkring i strumplästen, i festligare sammanhang byter vi om till finskor. Bakgrunden är mycket praktisk, det omväxlande vädret gör att uteskorna ofta är sandiga, leriga eller snöiga. Att ta av sig skorna är något som för de flesta är något mycket självklart och allmängiltigt, tills vi reser utomlands och märker att man på andra håll håller skorna på också inomhus.

För mig har seden att ta av sig skorna också andra dimensioner än praktiska. Jag har en gång blivit ombedd att viga ett par i deras vardagsrum en vanlig dag mitt i veckan. Det var då jag började fundera över vad det är som gör en plats, ett sammanhang eller en handling till något heligt. Jag gjorde då kopplingen mellan de avtagna skorna och mötet med det heliga. I Finland är en tambur oftast full med skor och stövlar av olika slag. Så kan det också se ut vid ingången till en kyrka eller i en moské i Mellanöstern ”Ta av dig dina skor, du står på helig mark” fick Mose en gång höra i ödemarken i Sinai. Att ett gudstjänstrum är heligt kan de flesta greppa, det kräver mera att se ett vardagsrum som heligt. Men vigselparets vardagsrum blev ett heligt rum i samband med deras vigsel. De avtagna skorna i deras farstu stod både för något praktiskt och något heligt på en och samma gång.

Berättelsen om Mose och den brinnande busken är betydelsefull för mig, eftersom den hjälper mig att koppla ihop det heliga med det mest vardagliga. Ett vardagsrum, ett gudstjänstrum eller ett terapirum kan mycket väl ses som heliga platser som man behöver närma sig varsamt och med respekt. Till terapirummet kommer många därför att deras eget hem inte längre är sådant det borde vara, där finns för mycket gräl och respektlöshet eller helt enkelt för mycket tigande och ensamhet.

Ett annat av de stora orden som mest används i religiösa sammanhang är ordet nåd. Också det ordet behöver på nytt och på nytt kopplas ihop med livserfarenhet. Terapi kan beskrivas som utforskandet av livserfarenheten. Det är inte ovanligt ute i världen att respekterade psykoterapeuter också talar och skriver om existentiella frågor i terapiesammanhang. En av dem är familjeterapeuten Kaethe Weingarten som skriver om sitt eget förhållningssätt i terapirummet: ”Jag lyssnar till det som är och kan bli och inte bara till det som har varit eller borde ha varit” (I listen for what is and can be, not just for what was and should be).

För mig är det ett sätt att förverkliga helighet och nåd att bemöta de människor som kommer med en respekterande och öppen inställning. Också jag är mest intresserad av att utforska hur det är, för att hitta vägen till det som kan bli, till det som för en människa vidare. Jag tror att det är erfarenhetsbaserad kunskap som finns i många olika sammanhang, inte bara i terapiesammanhang, som stöder en människa att sätta ord på och kännas vid det som han eller hon lever mitt i.

Teologen Martin Lönnebo (skaparen av Frälsarkransen) formulerar samma livserfarenhet på följande sätt: ”Trons väg börjar där man är, inte där man borde vara”. Är det illa där man är behöver man nåd, d.v.s. ett rum och oftast en människa som står ut med att se och höra det som faktiskt är den andres verklighet utan att släta över det svåra. Begreppet nåd behöver ofta kombineras med sanning för att vi ska förstå djupet i det. Nåd utan riktig kontakt med allt det svåra är inte egentligen nåd utan något annat – en snygg matta som täcker högen av sopor.

Hur går man sedan vidare från den plats man befinner sig på? Samma livserfarenhet formuleras på ett överraskande liknande sätt beroende på om sammanhanget handlar om teologi eller psykoterapi. Sambandet mellan det som är och som kan bli formuleras tydligast i den s.k. sinnesrobönen, som har vuxit fram ur missbrukarsammanhang. Sinnesrobönen lyder ” Gud, ge mig sinnesro att acceptera det jag inte kan förändra, mod att förändra det jag kan och förstånd att inse skillnaden”. Missbruksproblematik är ett bra exempel på hur svårt det kan vara att ta till sig och erkänna för sig själv hur det faktiskt är – att jag har tappat kontrollen över mitt drickande. Nåd kan alltså översättas till accepterande, ett accepterande att det är som det är och inte som jag önskar att det borde vara.

Om klienterna på familjerådgivningen tar av sig sina skor när de stiger in i samtalsrummet måste jag också gång på gång påminna mig om att vi befinner oss på helig mark. Det är varje dag en ny utmaning att träna sig i att se på dem som kommer med klarsynt och ömsint blick. Därför behöver jag själv också söka mig till sådana som ser mig med den blicken. Ibland är det kolleger eller handledare, ibland vänner och ibland sådana som har skrivit ner sina tankar och livserfarenheter. Den heliga marken finns på många flera ställen än vad jag någonsin förut har tänkt mig. ■

Reformationen 500 år

Nyfiken på nåd?

Text: MONICA CLEVE

”Min nåd är dig nog” står det på en broderad väggbonad med vita bokstäver på svart botten. Den broderade texten är ett direkt citat ur andra Korinthierbrevet. En sådan där väggbonad som ser litet antik ut men är högst retro i dag. Hur är det med budskapet, är det också gångbart i dag?

Kan det verkligen räcka med enbart nåd här i livet? Är det inte snarare naivt att tänka och tro så? Reformationens märkesår svarar ja på den första frågan och nej på den andra samt lyfter fram nåden som en kärna i vår gemenskap också i dag.

Nåd är det lilla ordet med stort budskap. Nåd betyder barmhärtighet, mildhet och kärlek. Gud är god och barmhärtig. Nåd är att vara älskad av Gud. Han är vår kärleksfulla far och vi Hans älskade barn.

Nåd hör ihop med rättfärdighet och tro. Vi är rättfärdiga av tro. Gud gör oss rättfärdiga eller skuldfria då vi ber Honom om det. Gud är inte hård och fördömande utan mild och god. Han ger ny nåd var dag och det räcker att vi tror att Han gör det.

Vi är fria att välja, att säga ja till Gud eller säga nej. Vi är fria att ta emot hans kärlek. Det kan i och för sig vara en stor utmaning att bara tacka och ta emot. Vi är vana att betala och göra rätt för oss ifall vi är kapabla till det. Det glada budskapet är att nåden är en gåva och inte vilken gåva som helst.

Fanns det nåd redan på det gamla förbundets tid? Öppnar vi bibeln så är svaret ja, redan i första Mosebok läser vi att vår urfader Abraham funnit nåd för Herrens ögon. Det var inte genom lagen som Abraham och hans efterkommande fick löftet att ärva världen. Abraham trodde Gud och det räknades honom till godo.

Då Gud blev människa i Jesus Kristus personifierades nåden. Människosonen som Jesus också kallas friköpte en hel mänsklighet på korset. Gud behövde inte ett offer men vi människor behöver Guds kärlek och nåd genom korset som är livets tecken.

I Lukas evangeliet kan vi läsa hur det gamla och det nya förbundet möts i nåd. Då Jesus kommer till Nasaret gick han till synagogan på sabbaten och man räcker honom Jesajas bok som predikade ett nådens år från Herren. Då Jesus rullade ihop boken sade han att ”i dag har detta skriftställe gått i uppfyllelse inför er som hör mig”.

För femhundra år sedan återupptäcktes nåden och blev helt avgörande

för reformationen. I dag skriver vi nådens år 2017 och reformationens märkesår.

”Hur skall jag finna en nådig Gud”, frågade Martin Luther? Reformatorn hade länge brottats med frågan i sin enkla cell under tiden som munk. Allt har sin tid och en dag då den mätbara tiden och det rätta ögonblicket möttes hittade Luther svaret i Romarbrevet där det står att den rättfärdige skall leva av tro.

Det blev en återupptäckt av kristendomens kärna och nådens gratis gåva som var något helt annat än egna gärningar och ansträngningar inför Gud. Egna gärningar och ansträngningar kan göra även den unga och starka trött medan ekorrhjulet rullar på i allt snabbare takt. Ett ögonblick av nåd är någonting helt annat.

Romarbrevet öppnade reformatorns ögon och dikterades av aposteln Paulus i Korinth. En av Paulus medarbetare i Korinth var en kvinna vid namn Foibe som var en av de första som trodde hans förkunnelse. Foibe startade inte långt senare en grupp

hemma hos sig med bön och förkunnelse om det glada budskapet.

Vintern 57–58 e.Kr var Paulus tillbaka i Korinth och bodde hos Gajus, en av de få personer som han själv döpt. Det är nu som han författar romarbrevet. Troligen har Paulus och Foibe fört djupa samtal om det lilla ordet med det stora budskapet. Omkring år 58 reser Foibe till Rom och Paulus ger henne förtroendet att överlämna brevet till de kristna där. ”Ta emot henne i Herren på ett sätt som anstår de heliga”, skriver han. ”Hjälp henne med allt hon kan begära av er. Hon har själv varit ett stöd för många, också för mig.”

I nejden sammanflätas nåden i den väv vi fortsätter att väva. En upptäcktsfärd som fortgår i förundran och förtröstan. För är det inte så att vi är som starkast då vi är som svagast? En paradox javisst men nog så sann.

För då vi är som svagast och inte upphöjer oss själva då får Gud det främsta utrymmet. Det gudomliga utrymmet som är källan till all nåd och frid med Gud. ■

Teser för nåd

Text: WILLE WESTERHOLM, t.f. kaplan

Martin Luther kom ut med sina 95 teser för 500 år sedan. Det sägs att han spikade fast dom på kyrkdörren i Wittenberg. Hans teser var emot kyrkans dåvarande teologi och praxis.

Avlatshandel var en av de mest kända sakerna Luther satte sig emot. Man kunde köpa avlat för att frita sig från Guds dom, för att bli rättfärdig och förlåten. Det var som vilken vardaglig gärning som helst. Avlatsbrevet fungerade som en inträdesbiljett vid himlens port. Luther kritiserade idén att människan via sina gärningar kan påverka sin frälsning. Han hänvisade till romarbrevet där Paulus skriver: "människan blir rättfärdig på grund av tro, oberoende av laggärningar" (Rom. 3:28). Rättfärdighet är en fullkomlig gåva av Guds nåd genom tron. Han älskar oss så mycket att han gav oss sin ende son, för att vi som tror på honom skall ha evigt liv. På grund av Luther och hans teser ändrade även den katolska kyrkan sin praxis och läran om rättfärdighet. Människan blir frälst av Guds nåd, genom tro.

I dag verkar kyrkorna fungera rätt så bra och i enlighet med Bibeln.

Nu är det samhället som inte tycks må så bra. Kanske finns det något fel med

samhällets sätt att fungera. Har vi någon praxis eller norm som tolkas på fel sätt så som i kyrkan under Luthers tid? Det här frågade jag mig själv i höstas då vi förberedde och planerade reformationens märkesår i vår församling. Det råkade sig så att vi samtidigt planerade vår insats inför höstmarknaden. Det resulterade i att jag byggde en kyrkdörr. Ekenäs marknadsbesökare fick skriva sina teser om "Vad kan jag göra för en bättre värld och framtid" och spika fast dem på dörren.

Vi fick tiotals fina nya teser. Somliga humoristiska som mina två favoriter, skrivna av olika personer: "Ta hand om din trädgård" och "Ta hand om min trädgård". Dom flesta teser var skrivna med ett stort allvar, med en speciell omtanke. Jag fick själv på plats och ställe se hur människor i olika åldrar funderade och allvarsamt formulerade sina teser. Dom var inte impulsivt skrivna utan folk tänkte noggrant på vårt samhälle och dess tillstånd. Jag gjorde en snabbanalys om våra nya teser genom att klassificera dom enligt

deras bakomliggande kärntanke, enligt mitt eget tycke naturligtvis. De tre största grupperna var ”gör mot andra som du själv vill bli behandlad”, ”sluta kriga” och ”respektera dina medmänniskor”. Alla teser hörde förstås inte till ovannämnda grupper. Det fanns fina enskilda stjärntankar också. Det viktigaste resultatet på min snabbanalys var att nästan alla nya teser baserar sig på någonting som också finns i Bibeln. Eller alla, om man tolkar dem med öppna sinnen, till och med ”sköta min trädgård”. Det verkar vara så att det behövs teser för att reformera samhället så som Luthers teser reformerade kyrkan.

Men hur gör man en förändring i samhället? Är det teser som gäller då? Vi har ju ett demokratiskt land där riksdagen fattar samhällets stora beslut genom att stifta lagar. Kommunerna förvaltas av invalda ledamöter. Vi har själva valt dem som sitter på sina poster. Det är en annan sak huruvida alla är nöjda med deras beslut som styr vårt samhälle. Jag tänker att samhällets illamående baserar sig på någonting mera omfattande än på politik. Det finns någonting hos oss alla, mera eller mindre. Vi är duktiga på att lägga ansvaret på någon annan i olika saker. Det här kan man även se i teserna från marknaden av vilka en stor del var skrivna i en passiv form så som ”man borde si och så” i stället för ”jag borde”.

Vi har en lång historia av laglydighet i Finland. Man kan nästan säga att vi har ett behov av lagar, normer och instruktioner. Det finns färdigt tuggade processer och modeller för hur man ska bete sig och göra sina val. Våra duktiga ingenjörer har producerat dessa processer och instruktioner som är väldigt bra i arbetslivet då alla måste jobba tillsammans för samma ändamål. Men processstänkandet har smittat av sig till fritiden. Det är förstås klart att regler och processer ger en känsla av trygghet. Vi känner till våra rättigheter och håller starkt fast vid dem. Då alla vet vad man ska göra i olika situationer, behöver man inte kommunicera så mycket. Man kan välja antingen rätt eller fel. Alla lagar, normer och processer måste tillämpas i olika individuella situa-

tioner. Då förekommer det ofta problem. Processcheman känner till bara rätt och fel, svart och vit, alltså ideala alternativ. Människolivet är ändå sällan svart och vit och alla ideala tolkningar går inte att tillämpa lika i alla livets situationer. Livet händer mest på det gråa området.

Det är bra och bekvämt med den trygghet som klara normer ger men de bär också med sig en chans att frita oss från

ansvar. Vi kan lätt gömma oss bakom processer och normer så att vi inte behöver ta ställning till vad som är moraliskt rätt att göra. Vi har skapat ett samhälle där processerna tar hand om moralen och all den obekväma tillämpningen på individuell nivå. Vi saknar nåd helt enkelt. Vi vill inte bära ansvar för gemensamma saker. Kanske för att vi är rädda för att göra bort oss eller för att begå misstag. I samma andetag behöver vi inte heller notera våra medmänniskor. Efter att jag flyttade tillbaka till Finland har jag lagt märke till att vi tycker om att hålla oss för oss själva och inte möta främmande människor. Rör man sig utomlands är det betydligt lättare att komma in i en grupp främmande människor. Jag tror att vi har blivit en aning lata för att utmana oss själva och vi överlåter gärna ansvaret för gemensamma saker till någon annan. Det här är saker som sker på det grå området. Saker som förutsätter moraliskt ställningstagande och nåd. Härliga saker med livets ljus och energi.

Teserna från i höstas antydde en saknad av nåd. Det var nåd som Luther lyfte fram med sina teser. Det är nåd som vi måste lyfta fram i vårt samhälle. Vi ska och vi får vara barmhärtiga mot oss själva och mot varandra. Samhällets reformation börjar i oss alla och vi är alla ansvariga för att den ska bära frukt. Det gäller att ta itu med vardagens gråa underbara liv med ansvar och kärlek. Det är ingen annan än du och jag som är ansvariga för samhället. Samhället är du och jag, vi. Låt oss sluta klaga och vänta på att någon gör något. Det är vi som ska göra förändringen. Det är vi som lever här och nu.

Ett bra hjälpmedel som vi kan använda på vårt nådprojekt kan igen vara teser. Vi kan börja vårt fastande här inför påsken med en konkret tes som vi får spika fast på dörren. En tes som börjar: ”Jag skall...”. Det är ytterst viktigt att tesen uppmanar dig själv att göra någonting konkret för mera nåd i samhället. Det känns viktigare att hålla fast vid löftet då tesen är fastspikad på dörren. Dörren kommer att vara vid olika kyrkor under mars månad. Kolla gärna våra nätsidor och Facebook för tidtabellen. ■

Reformationen 500 år

Ogudaktig nåd?

Text och foto: MARKUS ANDERSSON

Först, bara för att klarlägga min uppfattning av begreppet nåd, så tror jag att nåd på något vis alltid är en handling som är konkret. Eller kanske är en handling som leder till en avsaknad av följder om man tänker i lagmässiga termer. Nåd bara på ett teoretiskt, akademiskt plan fyller inte kriterierna för nåd, enligt min uppfattning, om den inte tar sig något uttryck i handling (eller då; frånvaro av handling, som t.ex. ett uteblivet straff).

Då jag närmar mig begreppet nåd kommer jag spontant till att det, enligt hur jag ser på begreppet, skulle se ut som om det fanns två versioner av nåd, grovt generaliserat.

Den ena modellen skulle vara nåd mellan människa och människa, den andra skulle då vara nåd mellan Gud och människa. Vid första anblicken ter det sig som om dessa, för mottagarparten, skulle vara jämbördiga. I båda fallen handlar det om att man får återskänkt något som en fordringsägare skulle ha rätt att utkräva.

Ofta har jag stött på uppfattningen att nåd på något sätt är synonymt med förlåtelse, samtidigt vet jag, som förälder att jag ofta står inför insikten att min förlåtelse innehåller en bisats, ”jag förlåter dig, men gör inte om det”, vilket får mig att undra om förlåtelsen egentligen fyller kriterierna för äkta ”nåd”. Antagligen är det så att nåd alltid är kravlöst medan förlåtelse ofta innehåller ett krav, dolt eller uppenbart.

Inom konfirmandarbetet citerar jag ibland bibelstället (Matt 6:3) där Jesus uppmanar oss att handla så att inte vänster hand vet vad den högra gör. Jag har fått stället förklarat för mig som så att man bör träna sig i konsten att göra goda handlingar för sin nästa till ett så naturligt och självklart handlingsmönster att man inte längre reagerar över det goda man gör. Ett slags kristet idealbeteende med andra ord, vilket kanske kan beskrivas med att man praktiserar den gyllene regeln, utan att reflektera över det... Det skulle innebära en sådan omsorg om ens nästa att man utan vare sig påföljande krav om t.ex. bot och bättring eller förhoppningar gällande någon form av belöning, skulle vara kapabel att kunna tjäna sin medmänniska helt osjälviskt.

Den spännande frågan blir då om detta är möjligt utan att involvera Gud-komponenten i ekvationen.

Svaret på det leder det till nya, mycket knepigare följdfrågor.

Det går säkert att finna många svar på om fullständigt osjälviska handlingar i renodlad nåd går att uppnå, utan att involvera Gud. Jag hittar två möjliga svarsalternativ. Det första alternativa svaret på frågan, som givetvis, av förekomsten anledning, tilltalar mig är nej. Nej, det är inte möjligt att uppnå den nivån av osjälviska handlingar att man helt utan ”baktankar”, medvetna eller omedvetna, kan tjäna sin nästa, utan att involvera en gudomlig aspekt. Kommer man fram till den slutsatsen finns det förmodligen en uppsjö av människor, som jobbar för att åstadkomma bättre levnadsvillkor för andra, som protesterar vilt, vilket leder mig till svarsalternativ två;

Det andra alternativet är det som C.S. Lewis erbjuder i sin bokserie om parallell-verkligheten Narnia, där han menar att om man klarar av att tjäna sin nästa, helt osjälviskt, går man ändå Guds ärenden, vare sig man erkänner det eller inte. Ett svar som givetvis får hängivna ateister att opponera sig högljutt.

Ändå undrar jag, utan att kunna lägga någon form av anspråk på att ha ett svar, om det kan finnas ett motiv till att handla i nåd och helt osjälviskt mot sin nästa på ett sätt som exkluderar Gud? Vare sig man godkänner Gud eller inte. Den logiska slutsatsen av mitt resonemang blir då att det antagligen finns en ”komponent” av Gud i varje handling som är god och att det inte egentligen går att utföra en god handling i egen kraft, utan denna Gud-komponent, vilket eventuellt för oss till en ny, hälsosammare bild av vår medmänniska? ■

LUTHER TURNERAR I SVENSKFINLAND VÅREN 2017

Under år 2017 har det gått 500 år sedan reformationen. Det här uppmärksammas på olika sätt under året. Skådespelaren Johan Fagerudd har skrivit monologen "Luther i enrum" som han turnerar med i skolor (åk 7-9 och gymnasier) och församlingar under vårterminen. Intresset har varit stort och pjäsen har redan över 40 bokningar.

Pjäsen utspelas i Wartburgs slott 1521-22. Martin Luther har av sina vänner blivit bortrövad till slottet och hålls gömd där under namnet Junker Jörg. Med sina 95 teser har Luther velat få igång en diskussion kring avlatshandel och korruption. Istället blir han bannlyst och förklaras fredlös. Brevväxlingen med vännerna är hans kontakt med omvärlden. Och i ensamheten försöker han förstå allt som hänt honom under de senaste åren. Om framtiden vet han inget. Vad ska hända med kyrkan? Vad kommer att ske med honom?

Kan vi, som lever 500 år senare, känna igen oss i Luther och hans tankar, upprördhet, engagemang? Kan vi till och med inspireras till att fundera över hur kyrkan kunde behöva reformeras idag?

Pjäsen är ca 40 min lång. "Luther i enrum" har premiär på Lärkkulla under Ungdomens Kyrkodagar 20.1.2017. Kyrkostyrelsens svenska enhet (KCSA) sponsorerar pjäsen och ansvarar för bokningar. Projektet stöds av Svenska kulturfonden.

Bokningar och info:

Maria Björkgren-Vikström
Sakkunnig, skolsamverkan
och konfirmandarbete
Kyrkostyrelsen
Tfn +358 40 5846 873
maria.bjorkgren-vikstrom@evl.fi

LUTHER I ENRUM

En monolog om en man och en reformation
Text: Johan Fagerudd efter Martin Luther
I rollen: Johan Fagerudd

EV. LUTH.
KYRKAN
I FINLAND

Svenska
kulturfonden

PJÄSEN SPELAS MÅNDAGEN DEN 23 JANUARI I EKENÄSNEJDEN

- Höjdens skola, Tenala (sluten föreställning)
- Ekenäs högstadieskola (sluten föreställning)
- **kl. 19 i Ekenäs församlingshem**
- Möjlighet till diskussion efteråt.
- **Inträde 7 € (inkl. kaffe med dopp).**

BÖCKER

På pastorskansliet i Ekenäs och betjäningpunkten i Tenala finns följande böcker till salu.

Templet på höjden
– ett sekel med
Snappertuna församling

Henrik Ekberg
2016

35 €

Två kyrkor.
Bromarfs kyrkor och
församling

Bo Wessman
2008

10 €

Berättelser kring ett bord
– en antologi där karlar minns

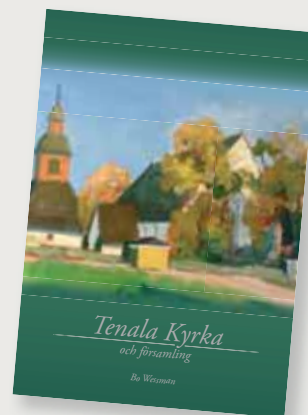
Red. Ralf Saxén, Anders Lindström
Skrivarkursen 2015–2016
i Ekenäsnejdens församling
2016

15 €

Tenala kyrka
och församling

Bo Wessman
2011

30 €

Hand i hand.
Berättelser ur livet, om
människor – och Gud

Jan-Erik Lindqvist
2012

15 €

Därtill saluförs ett litet urval gratulationskort och kondoleanser till förmån för Finska Missionssällskapet och kondoleanser för kyrkorna i Tenala, Bromarv och Snappertuna.

HÖGMÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Gudstjänsterna är i regel högmässor eller kvällsmässor (KVM) med nattvard.
GDT = gudstjänst utan nattvard. AND = andakt.

januari

22.01 3 s. e. trett – *Jesus väcker tro*

- Kl. 10 Ekenäs kyrka
- Kl. 12 Bromarvs kyrka GDT
- Kl. 18 Snappertuna kyrka. KVM

29.01 4 s. e. trett – *Jesus hjälper i nöden*

- Kl. 10 Ekenäs kyrka
- Kl. 12 Bromarvs kyrka
- Kl. 16 Ekenäs kyrka. Ungdomsgudstjänst
Konfirmanderna erhåller sina biblar
- Kl. 18 Tenala kyrka KVM

februari

05.02. Kyndelmässodagen – *Kristus, utstrålningen av Guds härlighet*

- Kl. 12 Tenala kyrka. FamiljeGDT, ansvarslunch.
Notera klocklaget!
- Kl. 16 Ekenäs kyrka. Stenmessa
- Kl. 18 Snappertuna kyrka. KVM

12.02 Septuagesima – *Den oförtjänta nåden*

- Kl. 10 Ekenäs kyrka
- Kl. 12 Snappertuna kyrka
- Kl. 16 Bromarvs kyrka. Önskesång

19.02 Sexagesima – *Sådden av Guds ord*

- Kl. 10 Ekenäs kyrka
- Kl. 10 Tenala kyrka
- Kl. 12 Bromarvs kyrka

26.02 Fastlagssöndagen – *Guds kärleks offerväg*

- Kl. 10 Ekenäs kyrka
- Kl. 12 Bromarvs kyrka. GDT, ansvarslunch
- Kl. 12 Snappertuna kyrka
- Kl. 18 Tenala kyrka. KVM

mars

01.03. Askonsdagen

- Kl. 19 Ekenäs kyrka. KVM

05.03 1 s. i fastan – *Jesu seger över frestelserna*

- Kl. 10 Ekenäs kyrka
- Kl. 10 Tenala kyrka. GDT
- Kl. 12 Snappertuna kyrka

12.03 2 s. i fastan – *Bön och tro*

- Kl. 10 Ekenäs kyrka
- Kl. 12 Snappertuna kyrka
- Kl. 18 Bromarvs kyrka. KVM

19.03 3 s. i fastan – *Jesus segrar över ondskans makter*

- Kl. 10 Ekenäs kyrka
- Kl. 12 Bromarvs kyrka
- Kl. 18 Tenala kyrka KVM

26.03 Marie bebådelsedag – *Herrens tjänarinna*

- Kl. 10 Ekenäs kyrka
Alternativ: Nallegudstjänst kl. 16
- Kl. 12 Bromarvs kyrka
- Kl. 14.30 Tenala kyrka. NalleGDT
- Kl. 18 Snappertuna kyrka. Musik-AND

april

02.04. Lidandets söndag

- Kl. 10 Ekenäs kyrka
- Kl. 18 Tenala kyrka. KVM

STILLA VECKAN OCH PÅSKEN

09.04 Palmsöndagen – *Årans konung på förnedringens väg*

- Kl. 10 Ekenäs kyrka
- Kl. 12 Bromarvs kyrka. GDT
- Kl. 12 Snappertuna kyrka

10.04 Andakt i Stilla veckan

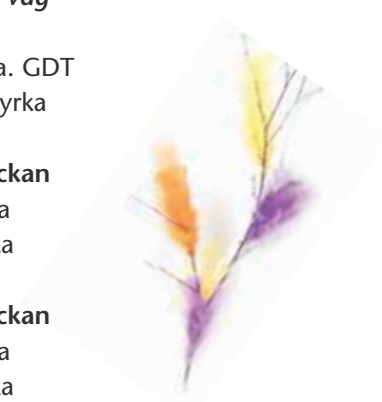
- Kl. 18.00 Tenala kyrka
- Kl. 19.30 Ekenäs kyrka

11.04 Andakt i Stilla veckan

- Kl. 18.00 Tenala kyrka
- Kl. 19.30 Ekenäs kyrka

12.04 Andakt i Stilla veckan

- Kl. 18.00 Tenala kyrka. UngdomsGDT
- Kl. 19.30 Ekenäs kyrka. Påskvandring

SKÄRTORSDAGENS NATTVARDSGUDSTJÄNST

13.04 Skärtorsdag – *Gemenskap kring nattvarden*

- ➔ Kl. 18 Bromarvs kyrka
- ➔ Kl. 18 Snappertuna kyrka
- ➔ Kl. 19.30 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 20 Tenala kyrka

14.04 Långfredag – *En gudstjänst kring korset*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka. Berättelsen om Jesu lidande och död. Körsång
- ➔ Kl. 10 Tenala kyrka
- ➔ Kl. 12 Bromarvs kyrka
- ➔ Kl. 12 Snappertuna kyrka

15.04 Påsknattsmässa – *Från mörker till ljus*

- ➔ Kl. 23 Ekenäs kyrka

16.04 Påskdagen – *Kristus är uppstånden*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 10 Tenala kyrka
- ➔ Kl. 12 Bromarvs kyrka
- ➔ Kl. 12 Snappertuna kyrka

17.04 Annandag påsk – *Mötet med den uppståndne*

- ➔ Kl. 18 Ekenäs kyrka

23.04 1.s. e påsk – *Uppståndelsens vittnen*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 13 Tenala kyrka. GDT, "Barnens vårdag"
- ➔ Kl. 18 Snappertuna kyrka. KVM

30.04 2.s. e påsk – *Den gode herden*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 12 Bromarvs kyrka

maj

07.05 3.s. e påsk – *Guds folks hemlängtan.*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka. Konfirmation, vintergruppen
- ➔ Kl. 10 Tenala kyrka GDT
- ➔ Kl. 12 Snappertuna kyrka

14.05 4.s. e påsk – *Himmelrikets medborgare i världen*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 10 Tenala kyrka. Uppvaktning vid de stupades grav
- ➔ Kl. 12 Bromarvs kyrka. GDT, uppvaktning vid de stupades grav
- ➔ Kl. 12 Snappertuna kyrka. Uppvaktning vid de stupades grav

21.05 Bönsöndagen – *Hjärtats samtal med Gud*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 12 Bromarvs kyrka
- ➔ Kl. 18 Snappertuna kyrka. KVM

25.05 Kristi himmelfärd – *Den upphöjde Herren*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka. Hjälplederavslutning
- ➔ Kl. 10 Tenala kyrka

28.05 6.s. e påsk – *Väntan på den heliga Anden*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 12 Bromarvs kyrka

juni

04.06 Pingstdagen – *Den helige Andes utgjutande*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 12 Snappertuna kyrka
- ➔ Kl. 18 Tenala kyrka. KVM

11.06 Treenighetssöndagen – *Den dolde Guden*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka. Konfirmation
- ➔ Kl. 10 Tenala museigård. FriluftsgDT
- ➔ Kl. 18 Bromarvs kyrka. KVM

18.06 2 s e pingst – *Förgängliga och oförgängliga skatter*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka. Konfirmation
- ➔ Kl. 12 Bromarvs kyrka. GDT
- ➔ Kl. 18 Snappertuna kyrka. KVM

GEMENSAMMA BÖNETILLFÄLLEN

Lördagar kl. 9.30 i olika församlingar i Ekenäs.

Lördagarna 28.1, 25.2, 25.3, 29.4 och 27.5 är samlingsen i Ekenäs församlingshem.

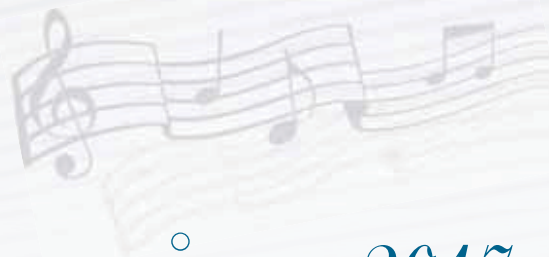
Följ med församlingarnas veckoannonsering.

FÖRBÖN

- **I flera kyrkors vapenhus** finns möjlighet att skriva och lämna kvar lappar eller formulär med önskan om förbön för egen eller andras livssituation. Förbönsämnena bärs fram anonymt i söndagens gudstjänst.
- **Du kan fylla i** ett elektroniskt anonymt förbönsformulär på Ekenäsnejdens svenska församlings webbplats. Förbönsämnena bärs fram anonymt i söndagens högmässa.
- **Du kan personligen** ta kontakt med någon anställd (se kontaktuppgifter på s. 39) gällande förbön eller vända dig direkt till förbönsgruppen i Ekenäs.

Kontakt: eeva.hanner@pp.inet.fi

Musik- verksamheten våren 2017

ALLSÅNGSSTUNDER

Vi träffas första onsdagen i månaden kl. 17.30 (februari-maj) i Ekenäs församlingshem och sjunger tillsammans ur sångboken Sionsharpan.

KÖRER

19-21.5

deltar körerna i kyrkosångförbundets framförande av Timo Kiiskinens "Then nya Pingstmessan" vid Kirkon musiikkijuhlat i Helsingfors
<http://www.kirkonmusiikkijuhlat.fi/>

EKENÄS KYRKOKÖR

Onsdagar kl. 18.30-20.00
i Ekenäs församlingshem

SNAPPERTUNAKÖREN

Torsdagar kl. 19-21
i Snappertuna prästgård

TENALA-BROMARV KYRKOKÖR

Tisdagar kl. 19-20.30
i Bromarvs församlingshem jämna veckor
och i Tenala udda veckor

Körerna startar vecka 3.

KONserter i EKENÄS KYRKA

29.1 kl. 19

Musik i vinterkvällen

Erica Nygård, flöjt, Niels Burgmann,
orgel
Fritt inträde, programblad 10 € (kontant)

15.3 kl. 19

Marinens kyrkokonsert

Flottans musikkår
Jarkko Aaltonen, kapellmästare
Essi Rae, mezzosopran
Reino Kotaviita, bas
Fritt inträde, programblad 5 € (kontant)

Änglar i musiken är ett ämne som många kompositörer berört i sina verk. Vid konserten lyfts änglatemat fram bl.a. i Matti Laihos kantat Enkelipuisto.

25.3 kl. 16

Förklädd Gud

Västra Nylands sång och
musikförbunds 100-årsjubiléum
Teddy Granroth, dirigent, Niels
Burgmann och Olav Söderström,
piano, Jenny Backman-Pråhl, flöjt
Fritt inträde och programblad

9.4 kl. 18

Kyrkokonsert

Birger's Ragtime Band
Charlotta Kerbs, solist
Fritt inträde, programblad 15 € (kontant)

14.4 kl. 18

Långfredagskonsert

Bach Cantatas ensemble
Dir. Petr Potchinchchikov
Fritt inträde, programblad 10 € (kontant)

Kontaktpersoner/kantorer:

Niels Burgmann

044-755 3628

niels.burgmann@evl.fi

Sofia Lindroos

044-755 3600

sofia.lindroos@evl.fi

Pia Nygård

044-755 3634

pia.nygard@evl.fi

MÅNADENS PSALMER januari – april 2017

Januari: 904

Var du vår längtan (trettondagstiden)
Irländsk 700-talet
Jonas Jonson 2011

Februari: 52

Jungfru Maria (kyndelsmässodagen)
Eva Norberg Hagberg 1957
Per-Erik Styf 1957

Mars: 57

Maria, Herrens moder (Marie bebådelsedagen)
Anna-Maija Raittila 1976
Ole Torvalds 1976, 1985
Tysk folkmelodi 1500-talet

April: 852

Dina händer är fulla av blommor (påsktiden)
Marcello Giombini 1970
Lars-Åke Lundberg 1972

PSALMER OCH DIKTER

i samband med dagträffar och pensionärsamlingar

- 1.2 kl. 13.30 Bromarvs församlingshem
- 9.2 kl. 13.30 Snappertuna prästgård
- 15.2 kl. 14 Tenala församlingshem
- 21.2 kl. 12 Ekenäs församlingshem

MUSIKANDAKT

Söndag 26.3 kl. 18 i Snappertuna kyrka
Anders Storbacka, orgel och Ann-Sofi Storbacka,
musikalisk guidning och andakt.
Kollekt för insamlingen Gemensamt Ansvar.

PSALMAFTON I PROSTERIET

Söndag 7.5 kl. 16 i Ekenäs kyrka kring Luthers psalmer.
Gästföreläsare är teol. dr Birgitta Sarelin.

Niels har ordet

VEM ÄR JAG - en vistelse i elfenbenstornet

”Att hitta sig själv” kan tyckas vara ett av vår tids mest utslitna och klichéartade begrepp. Men även om man kan tröttna på att läsa alla livsstilsgurus skrivelser i vecko-, dam- och kvällstidningar, så finns det säkert ett stort behov av självinsikt och självkännedom hos människor i vår tid och vårt samhälle. För det är ju det uttrycket handlar om – att känna sig själv.

Det kan låta abstrakt, men för mig personligen har det bästa sättet att lära känna mig själv varit genom musiken. Och då menar jag inte att kompa allsånger vid diverse tillfällen – vilket absolut inte är att förakta – utan att på riktigt sitta och fördjupa sig i orgelverken av Bach, Reger eller Ligeti, att kämpa med att tonsätta en dikt av Tranströmer eller att tillsammans med andra musiker finslipa detaljerna i en tolkning av ett kammarmusikaliskt verk.

Jo, jag vet; Välkomna till elfenbenstornet! Men jag är övertygad om att varje konstnär, musiker, diktare eller dansare behöver sitt rum där han eller hon kan utveckla och lära känna sig själv. Den franske kompositören Charles Koechlin uttryckte det såhär: ”Konstnären behöver sitt elfenbenstorn, inte för att undfly världen, utan för att därifrån se världen och vara sig själv”. Alltså: för att kunna utvecklas som konstnär och människa, lära känna sitt eget innersta, behövs dessa torn av elfenben. Och i förlängningen tror jag det gäller för alla människor. Att fördjupa sig i något kreativt kunde vara ett av de mest effektiva sätten att just ”hitta sig själv”.

Niels Burgmann
Kantor

Att känna
sig själv

VUXEN- BARNGRUPPER:

TENALA

- Öppet dagis: tisdagar kl. 9.30–13 i Tenala församlingshem.

EKENÄS

- Drop-in familjecafé: onsdagar kl. 9.30–11.30 i Ekenäs församlingshem.
- Droppen: tisdagar kl. 9–11 i Österby församlingshem.

SNAPPERTUNA

- Familjecafé: fredagar kl. 9.30–11.30 i Snappertuna prästgård.

I år håller vi öppet också under sportlovet, vecka 8!

DAGKLUBBAR:

EKENÄS

- Dagklubb för 4–6-åringar: måndagar kl. 9–12 i Ekenäs församlingshem.
- Dagklubb för 3–6-åringar: torsdagar kl. 9–12 i Ekenäs församlingshem.

EVENEMANG FÖR BARNFAMILJER

EKENÄS

- Familjekvällar: sista onsdagen i månaden; 25.1, 22.2 (sportlovsveckan), 29.3 samt 26.4 kl. 17.30–19.30 i klubbutrymmet i Ekenäs församlingshem. Gemensamt program, lek, sång, bakning eller pyssel, smörgås och kvällste. Frivillig avgift för serveringen till dagklubbens fadderbarn.

NALLEGUDSTJÄNSTER

TENALA kyrka

Söndagen den 26.3 kl. 14.30

EKENÄS kyrka

Söndagen den 26.3 kl. 14.30

FAMILJEGUDSTJÄNSTER

TENALA kyrka

- 5.2 kl. 12. Efter gudstjänsten ansvarslunch i församlingshemmet. Se närmare på sid. 33.
- 23.4 kl. 13 i samband med Barnens vårdag.

BROMARVS kyrka

- 26.2 kl. 12. Efter gudstjänsten ansvarslunch i församlingshemmet. Se närmare på sid. 33.

EKENÄS kyrka

- 25.5 kl. 16. Terminsavslutning för dagklubbarna, familjekvällarna och familjecaféerna. Kyrkkafe och saft.

BARNENS PÅSKKYRKA

Till barnens påskkyrka är speciellt daghemmen inbjudna, men alla familjedagvårdare, hemmaföräldrar och andra intresserade med barn under skolåldern är lika välkomna.

EKENÄS kyrka

- tisdag 11.4 kl. 9.15 samt 10.00

TENALA kyrka

- onsdag 12.4 kl. 10.00

I **SNAPPERTUNA** och **BROMARV** deltar daghemmen i skolbarnens påskkyrka.

BIBELBOK – GÅVA TILL FÖRSAMLINGENS 4-ÅRINGAR

Det ordnars 3 tillfällen under året då man kan komma och hämta sin gåva, och ifall man missar alla går det bra att ta kontakt så kan man få den ändå.

Boken delas ut vid följande tidpunkter:

- 05.2 kl. 12 vid familjegudstjänsten i **Tenala kyrka**
- 13.2 kl. 18 Fest för församlingens 4-åringar i **Ekenäs församlingshem**
- 26.2 kl. 12 vid familjemässan i **Bromarvs kyrka**

Kontaktperson/Barn & familj:

Vakant

044-755 3611

044-755 3607 (Barnkansliet)

Kontaktperson/Eftis:

Daniela Lindgren

0400-291 334

daniela.lindgren@evl.fi

EFTIS:

Församlingens eftermiddagshem **för skolbarn** är öppet i Österby församlingshem 9.1–3.6.2017 kl. 12–16.30 varje vardag under skolterminen. Sportlov: 20.2–26.2, påsklov: 14.4–17.4. Vi vill erbjuda barnen en trygg miljö efter skoldagen med möjlighet till aktivitet och vila, ett hälsosamt mellanmål och utevistelse.

KLUBBAR FÖR SKOLBARN:

BROMARV

- Lek- och rörelseklubb i Bromarv skola fr kl. 12.20–13.20.

TENALA

- Lek- och rörelseklubb i Höjdens skolas gymnastiksal onsdagar kl. 15–16.

EKENÄS

- Ekenäs församlingshem må kl. 17.45–18.45.
- Vesterby skola to kl. 18–19.
- Österby församlingshem ti kl. 18–19.

SPORTLOVSLÄGER FÖR SKOLBARN

Läger i Ramsdal för elever i **klasserna 4–6** ordnas den 20–22.2.2017

Anmäl med sms till Kjell Wikström, 040-8215327.
Pris ca 25 €

Läger i Ramsdal för elever i **klasserna 1–3** den 23–24.2. Anmälningar till Tom Blomfelt, 040-8453942, senast den 16.2.

INFÖR SOMMAREN...

FAMILJELÄGER 3–5.7 på församlingens lägergård Ramsdal. Reservera gärna datumet redan nu i era kalendrar. Programmet är riktat främst till **under 7-åringar och vuxna**, men äldre syskon är också välkomna med.

ÖPPEN SOMMARKLUBB i Österby församlingshem 5–16.6 (ej lö och sö) kl. 9–15 med mat kl. 12 för **lågstadiebarn**. Avgiftsbelagd.

BARNLÄGER i Ramsdal för **årskurs 4–6** den 20–22.6, för **årskurs 1–3** den 19–20.6. Närmare info i nästa Mitt i livet.

BARNENS VÅRDAG

– FÖR DIG I KLASSERNA 1–4

Söndag 23.4 kl. 10–14 i Tenala. En vårdag för juniorer från hela Raseborg. Teater, musik, pyssel, lekar m.m.
Anmälan till Tom Blomfelt senast 13.4.

UNGDOMENS KYRKODAGAR

Kyrkodagarna går av stapeln i Karis 19–22.1.2017.

UNGDOMSKVÄLLAR

EKENÄS: Onsdagar kl. 18–22 i Kulan med program kl. 19.

TENALA: Onsdagar kl. 18.30–21 Downstairs.

UNGDOMSGUDSTJÄNSTER

EKENÄS KYRKA: 25.1, 1.3, 29.3, 26.4 kl. 19

TENALA KYRKA: 15.2 och 12.4 kl. 18.30.

KONFIRMANDGUDSTJÄNST

Söndag 29.1 kl. 16 Ekenäs kyrka. Hela församlingens samtliga konfirmander får sina biblar.

HJÄLPLEDARVÄLSIGNELSE

Kristi himmelfärdsdag torsdag 25.5 kl. 10 i Ekenäs kyrka.

HJÄLPLEDARNAS GA-TALKO

Talkostädning i Ekenäs kyrka onsdag 22.2.2017 kl. 12–16.

SAMTALSGRUPPEN GRANATEN

Grupp för unga vuxna torsdagar kl. 18–20 i Ekenäs församlingshem. Start: 26.1

Kontaktuppgifter:

markus.andersson@evl.fi och monica.cleve@evl.fi

DAGTRÄFF för daglediga

EKENÄS

Dagträff med lunch i Ekenäs församlingshem

Tredje tisdagen i månaden kl. 12.
Lunchavgift 8 €.

- 21.2 Gäst: Monica Cleve och Niels Burgmann
Tema: Martin Luther och psalmer
- 21.3 Gäst: Ann-Sofi Storbacka
Tema: Resa till Armenien
- 18.4 Gäst: Carita Englund
Tema: Gemensamt Ansvar-insamlingen

SNAPPERTUNA

Dagträff i Snappertuna prästgård

Andra torsdagen i månaden kl. 13.30.

- 9.2 Gäst: Monica Cleve och Niels Burgmann
Tema: Martin Luther och psalmer
- 9.3 Tema: Gemensamt Ansvar-insamlingen
- 20.4 Tema: Kyrkliga symboler

TENALA

Pensionärsträff i Tenala församlingshem

Tredje onsdagen i månaden kl. 14, skjuts ordnas vid behov, kontakta Elisabeth/betjäningspunkten i Tenala.

- 15.2 Gäst: Monica Cleve och Niels Burgmann
Tema: Martin Luther och psalmer
- 15.3 Gäst: Elisabeth Österlund
Tema: Gemensamt Ansvar-insamlingen
- 19.4 Besök av Gideoniterna

BROMARV

Pensionärsträff i Bromarvs församlingshem

Första onsdagen i månaden kl. 13.30, skjuts ordnas vid behov, kontakta Elisabeth.

- 1.2 Gäst: Monica Cleve och Niels Burgmann
Tema: Martin Luther och psalmer
- 1.3 Gäst: Elisabeth Österlund
Tema: Gemensamt Ansvar
- 5.4 Besök från Gideoniterna
Utflykt i maj

MISSIONSKRETSENS ÄRTSOPPA

Välkommen på ärtsoppa fastlagstisdagen den **28.2 kl. 11–13** i Tenala församlingshem. Missionskretsens ärtsoppa säljs till förmån för församlingens missionsprojekt. Soppan kostar **5 €**/portion. Lotteri.

Församlingsutfärd 16.5 till BJÄRNÅ

Vi startar från Ekenäs församlingshem kl. 9.00, via Tenala församlingshem kl. 9.20 och vidare till Bjärnå kyrkby där vi besöker Bjärnå kyrka. Vi fortsätter till Kalliolaakson linna där vi äter lunch (viltgryta, potatis, salladsbord och kaffe med kaka) och får bekanta oss med husets egna hantverk bl.a. linnekläder. Efter det åker vi till Muurla där vi på egen hand ser oss omkring i butiken och den som vill har möjlighet till en kopp kaffe innan vi åker hemåt. Hemma tillbaka ca 15.30 i Ekenäs. Deltagaravgiften är **40 €** och inkluderar resor och lunch.

Anmälningar riktas till pastorskansliet (tfn 019-2411060 kl. 9–13) fr.o.m. mars, **sista anmälningsdag är 9.5.**

Församlingsutfärd 14.6 till NAGU

Vi åker med två bussar till Pargas där en guide möter och följer med oss över till Nagu, där vi äter vår lunch på L'Escale. Vi har tid att vandra runt i hamnen där ev. någon butik är öppen.

Vi besöker kyrkan och sjöfartshuset, gör en tur i Nagu och tar sedan färjan över tillbaka till fastlandet. På hemvägen stannar vi till i centrum av Pargas där det finns möjlighet att dricka en kopp kaffe på något av de små caféerna.

Buss 1 startar kl. 8.30 från Bromarvs kyrka. **Buss 2** startar kl. 8.30 från Ekenäs trafikcenter och båda bussarna startar från Tenala kl. 9.00. Hemma tillbaka är vi vid 17.30 tiden.

Deltagaravgiften är **50 €** och inkluderar resor, lunch och guidning.

Anmälningar riktas till pastorskansliet (tfn. 019-2411060 kl. 9–13) fr.o.m. april, **sista anmälningsdag är 7.6.**

DIAKONI I EKENÄS OCH SNAPPERTUNA
Kontakt & adress: Larssonsv. 1, 10600 Ekenäs

ÖPPET

måndag kl. 9-10   tisdag kl. 9-10
Carita Englund   044-755 3604
040-572 9510
carita.englund@evl.fi

DIAKONI I TENALA OCH BROMARV

Kontakt & adress
Sockenvägen 13
10520 Tenala

Elisabeth Österlund
040-839 6733
elisabeth.osterlund@evl.fi

DIAKONIRESURSEN

En grupp för dig som vill vara med i församlingens besökstjänst.

Kontaktperson:
Carita Englund
tel. 040-5729510

EKENÄS MATBANK

Matbanken är ett samarbetsprojekt mellan Ekenäsnejdens svenska församling, Raaseporin suomalainen seurakunta, Missionskyrkan, Metodistkyrkan och lokala livsmedelsaffärer.

Utdelning: Varannan torsdag kl. 14 fram till slutet av maj.

Adress: Björknäsgatan 29-31

Kontakt: Upplever du att du är i behov av mathjälp så tveka inte att ta kontakt med diakoniarbetare Carita.

Verksamheten resulterar i vissa fasta utgifter såsom hyra och el och vi är tacksamma för alla ekonomiska bidrag.

Vill du ge en donation till förmån för Matbanken är kontonumret FI 1755496610000287

Märke : Ekenäs Matbank

Du får också gärna höra av dig om du vill bidra med din arbetsinsats.

TENALA-BROMARV MATBANK

Matbanken är ett samarbete mellan Ekenäsnejdens svenska församling, Sale och Carl de Mumma.

Utdelning: Torsdagar kl. 14–15 fram till slutet av maj.

Adress: Tenala församlingshem, Sockenvägen 13.

Kontakt: Mona Andersson, tfn 040-5484783.

KRETSAR

EKENÄS

Diakoni- och missionskretsen i församlingshemmet måndagar kl. 13

Kontaktperson: Carita Englund
tfn 040-5729510. **Start 9.1**

Kenya-missionskretsen i församlingshemmet måndagar kl. 15

Kontaktperson: Ing-Maj Wikström,
tfn 2413026. **Start 9.1**

Församlingens förbönsgrupp samlas varannan torsdag kl. 10 (börjar 5.1) för att be för olika böneämnen. Är det något du vill att vi ber för så ta kontakt eller skriv ner ditt böneämne och lämna in det på pastorskansliet i Ekenäs. Märk kuvertet med Eeva Hanner/ förbönsgruppen. Du kan också skicka e-post till eeva.hanner@pp.inet.fi. Vi behandlar böneämnen konfidentiellt.

Kontaktperson: Eeva Hanner, tfn 050-5954946.

Ekenäs stödgrupp för minnessjuka och närstående samlas en gång i månaden;

14.2, 14.3, 11.4 och 9.5 kl. 14–15.30 i församlingshemmet, Larssonsv. 1. Gruppen är ett samarbete mellan församlingen och Minneslots Nyland.

För närmare info ring Carita Englund, tfn 040-5729510 eller Susann Öster, tfn 0400-321239.

Kyrkobröderna i församlingshemmet en måndag i månaden kl. 18; **6.2, 6.3, 3.4, 8.5 och 5.6.** *Kontaktperson:* Hans Wall, tfn 040-572 9501.

På djupet – bibeldiskussionsgrupp i församlingshemmet i regel sista torsdagen i månaden kl. 19. Gruppen leds av Karl-Gustav Sandelin.

Bokslukarna – öppen läsecirkel med livs-åskådningsinriktning samlas i församlingshemmet i regel sista onsdagen i månaden kl. 17. *Kontaktpersoner:* Ann-Sofi Storbacka, tfn 044-3001707 och Ringa Sandelin.

Solkransen – grupp för kvinnor i Kulan (ungdomsutrymmet under pastorskansliet) jämna veckors tisdagar kl. 17.30–19. Ordnad barnpassning i Ekenäs församlingshem (klubb-utrymmet för barn) medan mammorna deltar i Solkransen. *Kontaktperson:* Mia Kuronen, tfn 044-7553602.

TENALA

Missionskretsen i församlingshemmet, nedre våningen varannan tisdag kl. 13–15. Vi dricker kaffe, den som vill handarbetar, vi tar del av information från de missionsfält församlingen stöder, högläser och diskuterar. **Start: 10.1**

Bönekväll i församlingshemmet, nedre våningen (ingång via diakonikansliet) en torsdag/månad kl. 18–20 för att sjunga, läsa bibeln och be för olika böneämnen. Vårens datum är **9.2, 9.3, 6.4 och 11.5**. Om du inte kan delta men vill att vi ber för något som ligger dig varmt om hjärtat, kan du kontakta Carita Englund per tfn 040-5729510 eller epost: carita.englund@evl.fi.

Du får vara anonym om du vill men vi som ber har också tystnadsplikt.

FÖRSAMLINGSTRÄFFAR

(läsmöten)

TENALA 2.2 kl. 18.30 hos

Ulla-Maj Gottberg, Gropmorsvägen 77

SNAPPERTUNA prästgård 30.3 kl. 18.30

TISDAGSLUNCH

Ekenäs församlingshem tisdagar kl. 12 den första tisdagen i månaden.

Lunchavgift **8 €**

Varmrätt och kaffe serveras **7.2, 7.3, 4.4, 2.5 och 6.6**

Låt budet gå och ta gärna med dig en vän!

JUBILARFESTER

Onsdag 29.3 kl. 13 i EKENÄS församlingshem

Onsdag 5.4 kl. 13 i SNAPPERTUNA prästgård

Till festen inbjuds alla församlingsmedlemmar i Ekenäs centrum, vilka fyller 75, 80, 85, 90 eller 95 under tidsperioden 1.1–30.6 2016, samt alla på Snappertunaområdet som fyller jämna år under 2017.

FAMILJERÅD GIVNINGSCENTRALEN RASEBORG

www.raseborgfrgc.fi

Tidsbeställningar:

ti och to kl. 9–10
on kl. 13–14

Tel.: (019) 238 281

E-post: raseborgfrgc@evl.fi

Ny besöksadress:

Orkdalsvägen 6, bost. 2
10420 Skuru

DELTA I INSAMLINGEN GEMENSAMT ANSVAR!

Med din hjälp bekämpar vi människohandel

Människohandel är förtryck. Människohandel finns överallt, också i Finland, hela tiden.

I år används medlen från insamlingen Gemensamt Ansvar i Finland till att hjälpa offer för människohandel i samarbete med Pro-tukipiste rf, Brottsofferjouren, Flyktingrådgivningen rf och Monika-Naiset liitto rf. Med insamlingsmedlen utvecklas stödpersonsverksamheten och den uppsökande verksamheten och medarbetarnas kompetens i fråga om att identifiera och nå ut till offer för människohandel förbättras. Medlen används också för inkvartering, mat, hygien och kläder, möjlighet att anlita tolk samt för juridisk rådgivning med låg tröskel.

I det internationella arbetet som stöds med insamlingsmedlen ligger fokus framför allt på att hjälpa unga som är bosatta i konfliktområden för att de ska kunna bygga upp ett bra liv och inte falla offer för människosmugglare och människohandel.

I Jordanien fokuserar biståndsarbetet på utbildning och psykosocialt stöd till syriska flyktingar som är mellan 12 och 30 år och bor i läger och lokala samhällen. I Israel och de palestinska områdena stöds fredsfostran för att förbättra de ungas medieläskunnighet och deras kännedom om de mänskliga rättigheterna. Hjälpen går fram via Kyrkans Utlandshjälp.

VAD ÄR GEMENSAMT ANSVAR?

Insamlingen Gemensamt Ansvar är en folk-rörelse för kärleken till nästan och den evangelisk-lutherska kyrkans årliga storinsamling, som hjälper nödställda människor i Finland och i utvecklingsländerna utan att se till etnicitet, religion eller politisk övertygelse. Av insamlingens intäkter går 60 % till utvecklingssamarbete och katastrofhjälp genom Kyrkans Utlandshjälp och 20 % till ett ändamål i Finland som fastställs årligen. Återstående 20 % riktas till det hjälparbete som kyrkan och församlingarna utför.

Insamlingens beskyddare är republikens president och förman för insamlingen 2017 är biskopen i Borgå Björn Vikström.

DETTA KAN DITT BIDRAG ÅSTADKOMMA

I FINLAND

10 € Hygien- och tvättartiklar

10 € Telefonkort för kontakt med anhöriga

20 € Rådgivningsträff med en stödperson

I MELLANÖSTERN

4 € Förpackning med studiematerial

15 € Läroböcker för en studerande

15–30 € Paket med utrustning för unga som gått en frisörskurs

INSAMLINGSKOSTNADERNA

Av varje given euro går 80 % till att hjälpa nödställda i Finland och i utvecklingsländerna. Resten används till påverkansarbete, administrationer och stödfunktioner för att samla in följande euro.

HJÄLP OCH DONERA

INGA KONTANTER?

Du kan ge ett bidrag även per telefon.

RING

0600 1 5005 (5,09 €/samtal + Ina/msa)

0600 1 7010 (10,26 €/samtal + Ina/msa)

0600 1 7020 (20,28 €/samtal + Ina/msa)

SÄND ETT SMS till numret 16588

APU5 (5 €)

APU10 (10 €)

APU20 (20 €)

GE ETT BIDRAG PÅ NÄTET ELLER I BANKEN

Nordea FI16 2089 1800 0067 75

Pohjola Pankki FI14 5000 0120 2362 28

Aktia FI82 4055 0010 4148 41

Ange gärna församlingens nummer 305077 som referensnummer.

Insamlingstillstånd RA/2016/344, gäller 1.9.2016-31.8.2017, finländska fastlandet, beviljat av Polisstyrelsen 15.7.2016.

GEMENSAMT ANSVAR I NEJDEN

EKENÄS

- 14.2 kl. 19 Vändagskaffe** i Ekenäs församlingshem med Västnyländska kammarkören och Niels Burgmann. Inträde 7 € för GA. Lotteri.
- 5.3 kl. 16 GA-eftermiddag** i Ekenäs församlingshem med Yvonne Terlinden som besökt Jordanien tillsammans med Kyrkans Utlandshjälp. Auktion till förmån för GA där olika "tjänster" utropas, exempelvis pilgrimsvandring med Monica Cleve, kakkbak (hemma hos inroparen) med Niels Burgmann, enkelt sömnadsarbete med Yvonne Lindström, picnic med Carita Englund, fönstertvätt med...., etc. Kom och ropa på tjänsterna!
- 25.4 kl. 19 Kaffekonsert** i Ekenäs församlingshem med Stora Fröjden och Åsa Westerlund. Inträde 7 € för GA. Lotteri.

TENALA

- 5.2 kl. 12.30 Ansvarslunch** i församlingshemmet efter familjegudstjänsten som börjar kl. 12 i kyrkan. Älggryta, kaffe och dopp för 10 €/vuxen och 4 €/barn (4–15 år). Reservera plats och mat genom att köpa biljetter av konfirmander eller ringa till betjäningsspunkten i Tenala. Vid lunchen medverkar Yvonne Terlinden som besökt Jordanien tillsammans med Kyrkans Utlandshjälp.
- 14.2 kl. 19 Vändagskaffe och saft med dopp** i församlingshemmet med Tenala-Bromarv kyrkokör. Inträde 7 € för GA. Lotteri. Ring betjäningsspunkten i Tenala senast må 13.2 (förmiddag) om du behöver taxiskjuts.
- 8.4 kl. 9–14 Brödförsäljning** i Sale i Tenala till förmån för GA. Frivilliga försäljare och bagare kan anmäla sig till (tfn 040-8396733) senast måndag 3.4.
- 20.4 kl. 19 "Så ska det låta på Tenalavis"**. Programledare är *Thomas Lundin* som leder den musikaliska lagtävlingen där de medverkande lekfullt tävlar mot varandra. Inträdet 10 €/vuxen, 5 €/ungdomar under 16 år inkluderar kaffe/te/saft och enkelt tilltugg. Platsbegränsning, boka snabbt. Se sid. 5.

Foto: CATA PORTIN

BROMARV

- 12.2 kl. 16 Önskesångskonsert** i kyrkan med vändagskaffe efteråt i församlingshemmet. Har du ett eget sångönskemål kan du använda talongen på sid. 37. Den finns också att tillgå i butiken Skafferi Ett.
- 26.2 kl. 12 Ansvarslunch** i församlingshemmet efter familjemässan som börjar kl. 12 i kyrkan. Älggryta, kaffe och dopp för 10 €/vuxen och 4 €/barn (4–15 år). Reservera plats och mat genom att köpa biljetter av konfirmander eller ringa till betjäningsspunkten i Tenala.

SNAPPERTUNA

- 26.3 kl. 18 Musikandakt** i kyrkan med Anders och Ann-Sofi Storbacka. Kollekt till förmån för GA.
- 30.3 kl. 18.30 Församlingsafton** i prästgården med Kaj-Mikael Wredlund som besökt Jordanien. Snappertunakören medverkar. Lotteri.

SECONDHAND FYNDA

för BISTÅND & MISSION

**Kom och gör prisvärda
fynd!**
**Kom ihåg oss när du städar
eller förnyar hemma eller
när du vill köpa en gåva
att ge bort!**

VI HAR ÖPPET

Tisdagar kl. 14-18
Torsdagar kl. 14-18
Lördagar kl. 10-14

VI HAR VARUMOTTAGNING

alla torsdagar och lördagar.
Du kan också ringa våra kontakt-
personer och komma öve-
rens om leverans.

FYNDA tar tacksamt emot hela
och rena saker, antingen direkt
till bistånd eller till försäljning.
Inkomsten från försäljningen
går till välgörenhet i lika delar;
till bistånd via församlingens
 eget biståndsarbete och till
mission via Finska Missions-
sällskapet.

KONTAKTPERSONER

Gita Lindholm
gita.lindholm@vndata.fi
tfn 040-518 0301
Viveca Lindblom
040-729 3950
Guy Sundström
040-085 1789

FYNDAS ADRESS:

Trollbergsvägen 12
10650 Ekenäs

Ekenäsnejdens svenska församling

Behövs en ny hatt eller skinnmössa till skydd mot vinterkölden?
Varusortimentet i secondhandbutiken Fynda är mångsidigt och
förmånligt. Kom in och fynda! Foto. Y.Lindström

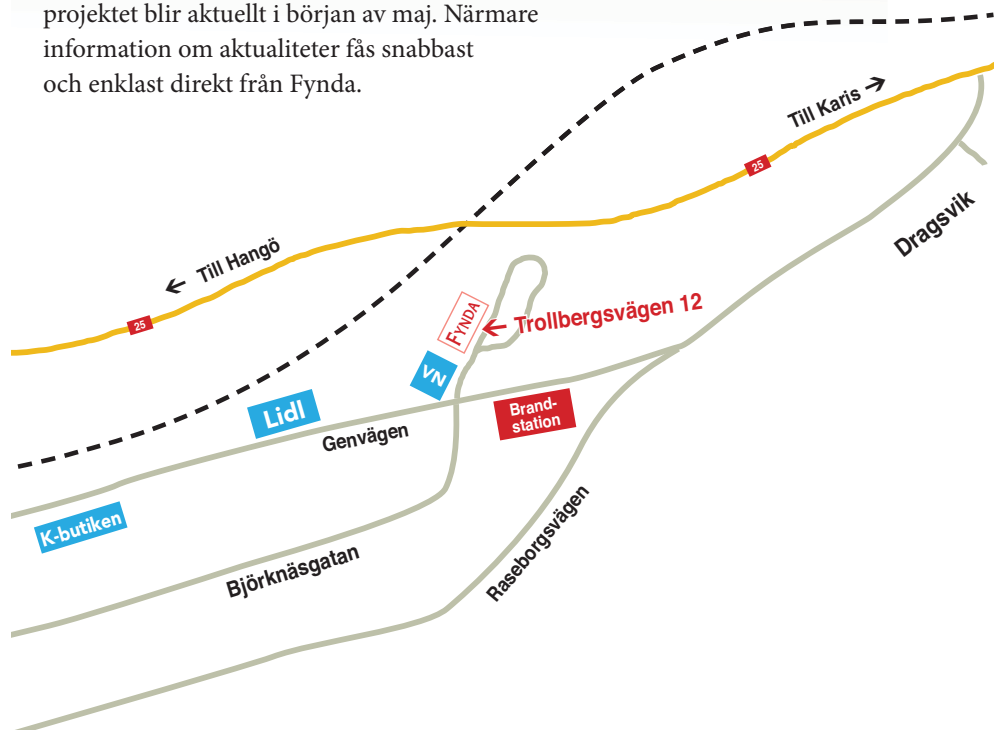
UNDER SAMMA TAK

Från och med den 1.12.2016 finns all bistånds- och missionsloppisverksamhet samlad på adressen Trollbergsvägen 12 under ett och samma tak och under det gemensamma namnet **FYND**A – *secondhand för bistånd och mission*. Det innebär kort och gott att både Missionsbodens och Bikupans verksamhet fusionerats i nya FYNDA.

Vi tackar alla privatpersoner och föreningar som stött vår verksamhet under det gångna året. Donationerna har än en gång ökat och vi har kunnat bistå många flera familjer i Lettland och fått mera pengar till missionsarbetet.

Vi fortsätter vår verksamhet i våra nya utrymmen. Välkommen att besöka oss för att se och höra vad som är på gång. Det finns hela tiden nya saker till försäljning i loppis-butiken och vi utökar öppethållningen till tre dagar i veckan.

På biståndssidan går det transporter månatligen och morsdagsprojektet blir aktuellt i början av maj. Närmare information om aktualiteter fås snabbast och enklast direkt från Fynda.

I KÖKET med Ylva

I KÖKET
är rutan för
amatörkockar med
matlagningsiver och
-intresse. Recepten med
angivna mått är prövade
i det egna köket.
Lycka till!

Receptet

Text och foto: YLVA LAURILA

Under hela jubileumsåret delar Ylva Laurila, till yrket sjukskötare vid Raseborgs sjukhus, med sig av lyckade och ofta använda recept. I vänkretsen är Ylva känd för sina läckra menyer av goda, naturliga, helst närproducerade råvaror. Också estetiska aspekter beaktas och uppläggningsarna har det där "lilla extra".

PANNACOTTA MED KRYDDÄPPEL

En läcker pannacotta är aldrig fel, här kombinerad med underbart god äppelkompott. Det här är en litet hälsosammare variant, dock utan att ge avkall på pannacottans ljuvliga smak. Receptet är beräknat för 4 personer.

1½ gelatinblad
1 vaniljstång
1½ dl vispgrädde
¾ dl strösocker
3 dl gräddfil

Kryddkokta äppel:

2 äppel
1 dl socker
1 dl vatten
2 stjärnanis
2 kanelstång
1 tsk stött kardemumma

Lägg gelatinbladet i blöt i kallt vatten. Dela vaniljstången på längden och skrapa ur fröna, passa på och njut av vaniljens utsökta arom. Koka upp grädde, socker, vaniljfrön och den urskrapade vaniljstången. Ta kastrullen från värmen, fiska upp vaniljstången. Rör ner gelatinen i grädden så den smälter. Blanda ner gräddfilen. Häll upp i vackra serveringsskålar. Låt stå kallt minst 4 timmar, gärna över natten.

Skala, kärna ur och skär äpplena i ganska tunna skivor. Häll socker, vatten och kryddor i en kastrull, koka upp och låt koka några minuter. Tillsätt äppelklyftorna, koka på svag värme 5–10 minuter. Äpplena skall vara mjuka. Låt svalna. Skeda äppelklyftor över pannacottan inför serveringen.

Det här är den perfekta efterrätten när du skall ha gäster. Äppelkompotten kan kokas några dagar i förväg, pannacottan gör du dagen innan, sedan är det bara att ta fram från kylskåpet, skeda äpplena över pannacottan, servera och njuta.

Tips:

Äppelkompotten passar också ypperligt om du vill lyxa till vanlig vaniljglass.

BILDER FRAMOM ORD

Text: Kerstin Sevón

Kerstin Sevón är Ekenäsbo, pensionerad bibliotekschef och doktor i informationsförvaltning.
Foto: Y. LINDSTRÖM

Vi omges av så många högljudda röster. Klangen i det offentliga samtalet har förändrats – i den mån man kan kalla det samtal när man inte längre möts på gemensamma diskussionsforum. Vem lyssnar idag? Frustrationen över att ord inte räcker till, inte når fram, kan leda till passivitet och i värsta fall urarta i våld. Språket missbrukas och det skrämmer mig!

Man borde inte dra sig undan, men jag har tagit paus från orden. Förr var orden, texterna mina ständiga följeslagare i arbetet, i studierna och på fritiden. När jag fick möjlighet att välja fritt strömmade bilderna till. I själva verket hade de länge väntat på att få ta form. Jag är och förblir en glad amatör. Resultatet är inte så märkligt, närmast en strid ström av akvarellkort till släkt och vänner, och bilder

Porträttet är målat av Kerstin Sevón. Foto: Y. LINDSTRÖM

som duger till ”baksidor” för nya försök. Akvarelltekniken är omutlig. När man målar i olja kan man åtminstone ångra sig och torka bort, skrapa och lägga på nya färglager. Det är mest själva processen, iakttagelserna och upptäckterna som ger tillfredsställelse.

Jag äger ingen kamera utan samlar bilder i huvudet. Motiv finns också ständigt nära inpå, ibland t.o.m. alltför vackra för att fästa på papper eller på duk. Att leva ytterst på Barcken udde i Gamla stan med gamla byggnader och med vacker natur omkring sig är stort privilegium. Vattnet som speglar väder och vindar och himlen ovanför bjuder på ständigt omväxlande vyer. Somliga dagar är jag bara molnmålare.

Porträtten utgör den största utmaningen. Det handlar inte bara om likhet utan också om att fånga en personlighet, en sinnesstämning och ibland tidsandan då ett foto togs. När jag tecknar eller målar ett ansikte känner jag att jag kommer nära just den människan. Då jag inte träffat barnbarnen på ett tag och saknar dem tecknar jag dem.

När orden inte räcker till, när de inte når fram, får man ta till andra medel. Så tänker jag att min församlingskyrka gjorde när klockorna ringde för dem som fått sätta livet till i Aleppo. Jag brukade gå ut på kökstrappan för att lyssna och kände stor samhörighet med församlingen. Kyrkan kan vara ett moraliskt ankare genom att påminna oss om betydelsen av solidaritet och om nåd. – Och jo, visst skrev också jag brev till statsministern som i sista hand ansvarar för landets flyktingpolitik. ■

MEDLEMSKAP

Hur blir man medlem i kyrkan?

Medlemskap i den evangelisk-lutherska kyrkan fås genom dopet. De flesta döps som barn men vuxendop är inte helt ovanliga. När man blir medlem i kyrkan betyder det att man blir medlem i församlingen på den egna hemorten.

Inträde – utträde – inträde

Också för dig som en gång valt att skriva ut dig ur kyrkan kvarstår möjligheten att skriva in dig igen. Genom medlemskap i den evangelisk-lutherska kyrkan bidrar du solidariskt till det omfattande diakoniarbete som kyrkan utför, till arbetet bland barn- och ungdomar och till att upprätthålla de kulturskatter som de unika kyrkobyggnaderna i vårt land utgör. Även upprätthållandet av begravningsväsendet är beroende av medlemmarnas gemensamma stöd, liksom alla förrättningar och all övrig verksamhet som kyrkan och lokalförsamlingarna producerar.

Webbtjänsten Bli medlem i kyrkan

Du kan bli medlem i kyrkan via en data-säker webbtjänst. Om du loggar in i tjänsten med bankkoder förmedlas största delen av de uppgifter som behövs för att bli medlem direkt från befolkningsdatasystemet. Om du inte har tillgång till bankkodsidentifikation går det att via tjänsten skicka en kontaktbegäran som startar inträdesprocessen. Dina personuppgifter förmedlas till församlingen i din hemkommun. Medlemskapet träder i kraft först när församlingen har bekräftat det.

Du kan också ta kontakt direkt med pastorskansliet i din hemkommun.

Länk till tjänsten:

https://liitykirkkoon.fi/#/sv?_k=1uwpj

Ekenäsnejdens svenska församlings informationstidning *Mitt i livet* är en medlemsförmån för församlingens egna medlemmar.

"MIN ÖNSKESÅNG"

BROMARVS KYRKA
den 12.2 kl. 16.

Vid önskesångstillfället medverkar **Tenala-Bromarv kyrkokör, Sofia Lindroos, dir. och Wille Westerholm m.fl.**

Var också Du med och önska vilka sånger som skall sjungas! Sångerna som önskas sjungs som allsånger av kören eller kanske av en sånggrupp. Sången kan vara en psalm eller någon annan sång som blivit kär.

Meddela dina önskesånger så fort som möjligt! Fyll i ditt önskemål och lämna talongen till pastorskansliet i Ekenäs, betjäningpunkten i Tenala eller Skafferiet i Bromarv senast **1 februari**.

Vi tackar

årets lucia *Klara Ramos Serrano* och tärnorna *Julia Gottberg* och *Julia Friman*, våra frivilliga medarbetare, sponsorer, kollekt- och bidragsgivare för den fina luciasången.

Min(a) önskesång(er): _____

Varför jag vill att sången (sångerna) skall sjungas: _____

Var kan sången hittas om den inte är en psalm?: _____

Om du vill kan Du nämna: _____

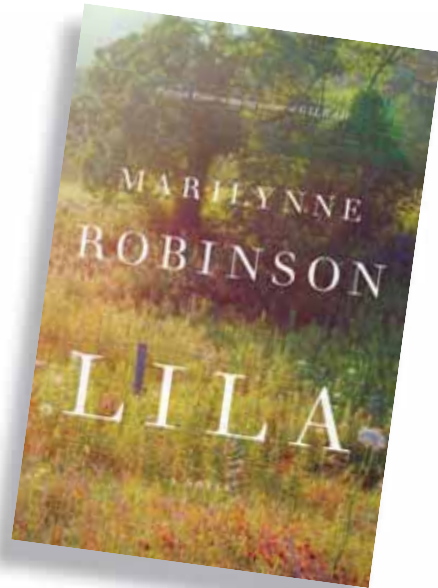
Namn: _____

Adress: _____

Telefon: _____

DEN ÖMSINTA BLICKEN

Det är näst intill omöjligt att skriva om Marilynne Robinsons senaste roman *Lila* (Weyler förlag 2016) utan att tala om det amerikanska presidentvalet. *Lila* har nyligen kommit ut i pocketversion på svenska och den marknadsförs bl.a. som Barack Obamas favorit. Kopplingen till Obama handlar om att han hösten 2015 sökte upp Marilynne Robinson för att han var intresserad av att samtala med henne efter att ha läst hennes böcker. Deras samtal finns publicerat på nätet i form av två artiklar från *The New York Review of Books*.

Jag har svårt att föreställa mig att Donald Trump skulle göra något liknande, att han skulle söka upp någon utanför sina egna kretsar för att vidga sina vyer. Det är ändå möjligt att han kunde vara intresserad av en berättelse som utspelar sig på den amerikanska landsbygden i början av 1950-talet.

Marilynne Robinson

Åtminstone för mig har läsandet av *Lila* varit ett motgift mot de skråniga, uppblåsta och själviska strömningarna som sveper runt världen. Det finns en ömsint och respekterande ton genom hela boken också när den beskriver hur kringfarande hemlösa människor försöker klara sig under hårda tider. *Lila* är också en kärlekshistoria av ett ovanligt slag, där det mesta handlar om vad som händer efter att det osannolika paret "fick varandra". En annan dimension i boken handlar om livsåskådning och kristen tro.

Vill du läsa något som gör dina ögon klarare och som stärker din medkänsla läs då *Lila*. Vill du dessutom reflektera över livets hårdhet, tro och tvivel, himmel och helvete får du också mycket ut av boken. Mitt exemplar av *Lila* har många gula klisterlappar som utmärker tankegångar och formuleringar som jag vill återvända till och inspireras av.

Ann-Sofi Storbacka

Info om Bokslukarnas öppna läsecirkel på sid. 31.

Kontaktuppgifter

EKENÄSNEJDENS SVENSKA FÖRSAMLING

www.ekenasnejdensforsamling.fi

Pastorskansliet Ekenäs (vard. 9-13)

019-241 1060

Larssonsv. 1, 10600 Ekenäs

ekenasnejdens.forsamling@evl.fi

Telefax: 019-241 2688

PB 68, 10601 Ekenäs

Betjäningpunkten Tenala (må-to kl. 10-12)

019-245 0550

Sockenv. 13, 10520 Tenala

PERSONAL

Kyrkoherde Anders Lindström	0400-527 488	anders.lindstrom@evl.fi
Kaplan Tuija Wilman	044-755 3601	tuija.wilman@evl.fi
Kaplan Monica Cleve	044-755 3627	monica.cleve@evl.fi
Kaplan t.f. Wille Westerholm	0400-640 786	wille.westerholm@evl.fi
Familjerådgivare Ann-Sofi Storbacka	044-300 1707	ann-sofi.storbacka@evl.fi
Kantor (B) Niels Burgmann	044-755 3628	niels.burgmann@evl.fi
Kantor (C) Sofia Lindroos	044-755 3600	sofia.lindroos@evl.fi
Kantor (C) Pia Nygård	044-755 3634	pia.nygard@evl.fi
Diakonissa Carita Englund	040-572 9510	carita.englund@evl.fi
Diakonissa (vakant)	044-755 3604	
Diakoniassistent Elisabeth Österlund	040-839 6733	elisabeth.osterlund@evl.fi
Ungdomsarbetsledare Kjell Wikström	040-821 5327	kjell.wikstrom@evl.fi
Ungdomsarbetsledare Tom Blomfelt	040-845 3942	tom.blomfelt@evl.fi
Ungdomsarbetsledare Markus Andersson	044-755 3635	markus.andersson@evl.fi
Ledare för barnverksamheten (vakant)	044-755 3611	
Ledare vid eftermiddagshemmet Daniela Lindgren	0400-291 334	daniela.lindgren@evl.fi
Informatör Yvonne Lindström	044-508 1527	yvonne.lindstrom@evl.fi
Kanslist Marina Åsten	019-241 1060	marina.asten@evl.fi
Kanslist Petra Fagerström	019-241 1060	petra.fagerstrom@evl.fi
Kanslist Karola Forsström	019-245 0550	karola.forsstrom@evl.fi
Värdinna (Ekenäs/Snappertuna) Gun-May Ekström	040-567 4616	gun-may.ekstrom@evl.fi
Värdinna (Tenala/Bromarv) Mona Andersson	040-548 4783	mona.andersson@evl.fi
Församlingsmästare (Ekenäs/Snappertuna) Tove Holmström	040-761 5072	tove.holmstrom@evl.fi
Församlingsmästare (Tenala) Kristian Svenskberg	0400-806 137	kristian.svenskberg@evl.fi
Församlingsmästare (Bromarv) Karita Lindgård	040-743 6649	karita.lindgard@evl.fi

RASEBORGS KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET

www.raseborgsforsamlingar.fi

Ekonomikontoret Ekenäs (vard. 9-13)

019-241 1540

Larssonsv. 1, 10600 Ekenäs

Ekonomidirektör

Christer Lindvik

0400-488 374

christer.lindvik@evl.fi

Gravären den/kremering

Carita Siltanen (chef för begravn.väsendet)

0400-540 022

carita.siltanen@evl.fi

Susanna Hermansson (kanslist)

044-755 3603

susanna.hermansson@evl.fi

Charlotta Laukkanen (trädgårdsmästare)

040-523 1648

charlotta.laukkanen@evl.fi

Ramsdals lägergård

Nina Asén-Nyman (värdinna)

019-244 8015

Ramsdal, 10820 Lappvik

040-563 8813

nina.asen-nyman@evl.fi

Österby församlingshem

019-241 5293

Rusthållsgr. 2, 10620 Ekenäs

Mitt psalmval

Min favoritpsalm handlar om tro, trygghet och treenighet, nr 827 av Per Harling (född 1948, en produktiv sångskapare med omkring 800 sånger). Sången är kort och lättförståelig, på gränsen

till banal med upprepningar och den lätta valstonen, men det låter jag mig inte störas av, många gånger är det enklaste bäst. Jag tycker om den. Den har mycket att säga mig.

Att TRO kan kanske någon gång kännas svårt och ogripbart, vad menar Jesus då han talar om liten tro/stor tro, "tro så blir du frälst". Kanske jag funderar: Hur är det riktigt med min tro? Har jag tro? Var finns den? Har jag tillräckligt med tro? Då kan sången hjälpa mig att komma ihåg att tro är mindre prestation och mera tillit, att vila i TRYGGHET. Sången berättar vad vi tror på: Skaparen, Jesus Guds Son och Anden. Senare i sången kommer också en närmare presentation av dessa tre, en ganska enkel men tydlig presentation av TREENIGHETEN.

Sången är också en sorts bönesång då vi i varje vers får upprepa "Vi tänder ett ljus i Guds namn" och "Vi tror, Gud är här". Jag tolkar det mycket konkret; jag tillber Gud, han är verklig, han hör, han är här och "Han Är" (Mark.14:62).

Jag tror att denna sång är användbar i många sammanhang, för både små och stora!

Sofia Lindroos, kantor

Psalm 827

*Vi tror på Skaparen Gud.
Vi tänder ett ljus i Guds namn.
Gud andas in liv i vår värld.
Vi tror, Gud är här.*

*Vi tror på Jesus Guds son.
Vi tänder ett ljus i Guds namn.
Gud blev en av oss i vår värld.
Vi tror, Gud är här.*

*Vi tror på Anden, vårt hopp.
Vi tänder ett ljus i Guds namn.
Gud andas in tro i vår värld.
Vi tror, Gud är här.*